

İŞÇİ SINIFI EYLEMLERİ RAPORU 2022

ALPKAN BİRELMA, H. DENİZ SERT, BETÜL KOCAASLAN, EBRU IŞIKLI

"Bu rapor Friedrich Ebert Stiftung Derneđi
Türkiye Temsilciliđi'nin katkılarıyla hazırlanmıştır."

**FRIEDRICH
EBERT**
STIFTUNG

**Emek
Çalışmaları
Topluluğu**

**İ Ő Ç İ S İ N İ F İ
E Y L E M L E R İ
R A P O R U
2 0 2 2**

Kapak ve Mizampaj: Murat Kaspar

Cihan Hüröđlü, Evrensel Gazetesi, Osman Demirci ve Uğur Zengin'e
raporun hazırlanmasındaki yardımlarından ötürü teşekkür ederiz.

Emek Çalışmaları Topluluğu, İstanbul, Ocak 2024

İletişim:

emekcalismalaritopluluđu@gmail.com
<https://www.facebook.com/emekcalisma>
@emekcalisma
emekcalisma.org

İŞÇİ SINIFI

EYLEMLERİ

İŞÇİ SINIFI
EYLEMLERİ
RAPORU
2022

RAPORU

2022

İçindekiler

5

ÖZET

7

GİRİŞ

9

2022 GENEL GÖRÜNÜM

13

İŞ YERİ TEMELLİ EYLEM VAKALARININ ANALİZİ

28

GENEL EYLEM VAKALARININ ANALİZİ

33

YAKIN PLAN: 2022'NİN ÖNE ÇIKAN EYLEMLERİ

41

İŞ YERLERİ LİSTESİ

Özet

2022 yılında yüksek enflasyon ücretleri eritmiş, buna tepki olarak da Türkiye işçi sınıfı yüksek bir eylemlilik ortaya koymuştur. Öyle ki araştırmamızın başladığı 2015'ten beri 2022, en yüksek sayıda eylem vakasının gerçekleştiği ve işyeri temelli eylemlere en fazla sayıda eylemcinin katıldığı yıl olmuştur.

2022 yılının ilk iki ayı büyük bir fiili grev dalgasına şahitlik etti. Bu dalgayı 2022'nin Mart ayında Evrensel Gazetesi ile birlikte raporlaştırmış ve temel niteliklerini ortaya koymuştuk.¹ Bu yüksek eylemli açılış 2022'nin geneline de bir miktar yansımış ve 2022'nin göstergelelerini yukarıya çekmiştir.

Hatırlayacak olursak, işçi sınıfı 2021'de hak arayışını güçlendirmiş, Korona salgını sürecinde kaybettiği mevzileri geri kazanmak için bir adım öne çıkmıştı. Sınıf hareketindeki bu toparlanma 2022 yılında daha güçlü bir şekilde tanıklık edeceğimiz yükselişin habercisiydi.

En azından ilk yarısında görece daha demokratik bir ortamın söz konusu olduğu 2015 yılında 628 olan işyeri temelli eylem vakası sayısı, bir otoriterleşme sürecinin hüküm sürdüğü 2016-2019 yıllarında 420-438 bandına düşmüş, 2020'de de hükümetin salgında patronları kollayan uygulamaları ile 389'a kadar inmişti.² Bu sayı 2021'de 468'e, 2022'de ise 600'e yükseldi. 2021'de işyeri temelli eylemlere katılan sayısı 83 bine çıkmıştı ve bu sayı 2016'dan bu yana ulaşılan en yüksek sayıydı. 2022'de işyeri temelli eylemlere katılan sayısı 155 bine çıkarak Metal Fırtına'nın damgasını vurduğu 2015'i bile geride bıraktı.

2022 yılında basına yansıyan 1.556 tekil işçi ve memur eylemi tespit edilmiştir. Bir diğer deyişle, Türkiye işçi sınıfı 2022'de her gün ortalama 4,3 eylem gerçekleştirmiştir. Aynı mesele için art arda yapılan tekil eylemleri, örneğin bir işyerinde belli bir sorunla alakalı art arda yapılan eylemleri, tek bir vaka altında birleştirdiğimizde 1.556 tekil eylem 875 eylem vakası altında toplanmaktadır. Bunlar içinde işyeri temelli, genel ve dayanışma eylemi vakaları yer almaktadır. İşyeri temelli eylem

vaka sayısı 600, genel eylem vaka sayısı 257, dayanışma eylemi vaka sayısı ise 18'dir.

Toplam eylem vakası sayısı 2021'de 827'ye çıkmıştı ve bu sayı 2015'ten beri karşılaştığımız en yüksek sayı idi. Bu sayı 2022'de 875'e ulaşarak yeni bir rekora imza attı. 2022'de yakalanan bu zirvenin en belirgin sebebi işyeri temelli eylemlerdeki artıştır: 2021'den 2022'ye genel eylem vakası sayısı 359'dan 275'e düşerken, işyeri temelli eylem vakası sayısı 468'den 600'e çıkmıştır.

2022'deki yükselişin bir diğer önemli göstergesi ise işyeri temelli eylem vakalarına katılım sayısında kaydedilen rekordur. 2022 yılında işyeri temelli eylemlere yaklaşık 155 bin kişi katılmıştır. Görünür yüzü Metal Fırtına olan büyük bir fiili grev dalgasının yaşandığı 2015 yılında bile eylemci sayısı 119 bin idi. Bu fark, 2022 yılında yaşanan eylemliliğin büyüklüğünü ortaya koyan en net göstergedir.

Covid-19'un damga vurduğu 2020 yılında işyeri temelli eylem vakalarının %26'sında hak geliştirme niteliği tespit etmiştik. 2021'de aynı oran dramatik bir artışla %65'e çıkmıştı. 2022'de bu oran daha da yükselerek %72'ye çıktı. Tüm bu veriler 2022 yılında işçi sınıfı mücadelesinde önemli bir yükseliş yaşandığına işaret etmektedir.

2022'de eylemlere enflasyon sebebiyle düşen ücretlerin yükseltilmesi talebi damgasını vurmuştur. Araştırmada toplu iş sözleşmesi (TİS) bağlamında yapılan eylemlerin nedeni TİS olarak kodlanmış, toplu iş sözleşmeleri bağlamı dışındaki ücret artışı talepli eylemleri ise düşük ücret nedenli eylemler olarak kodlanmıştır. İşyeri temelli eylem vakaları için düşük ücret nedenli eylemlerin oranı 2015-21 yılları arasında ortalama %14 iken, 2022'de bu oran %36 gibi çok yüksek bir orana çıkmıştır.

2022'de işçi sınıfı mücadelesinde yaşanan yükselişin bir diğer görünümü eylem biçimlerinde gözlenen kayda değer değişimdir. 2021'de fiili grev yapılan işyeri temelli vaka oranı sadece %18 iken bu oran 2022'de %30'a çıkmıştır.

¹ 2022 Ocak ve Şubat ayında yaşanan grev dalgası üzerine Evrensel Gazetesi ile birlikte yayınladığımız rapor için bkz. https://emekcalisma.files.wordpress.com/2022/03/eccca7t_2022-grev.pdf

² 2015-2019 dönemi eylem verilerini gözden geçirip yeniledik. Bunun için bkz. Birelma, A., Işıklı, E. ve Sert, D. (2022), "2010'ların İkinci Yarısında Türkiye'de İşçi Sınıfı Protesto Eylemleri", Çalışma ve Toplum, C.3, S.74. s. 1861-1900.

600 işyeri temelli eylem vakasında dikkat çekenler

155 BİN

Katılan yaklaşık işçi sayısı

%52 ÖZEL KADROLU/DÜZENLİ

Vakaların %52'si özel sektörde kadrolu/düzenli çalışanlar (taşeron ya da düzensiz işçi olmayan özel sektör çalışanları) tarafından gerçekleştirilmiştir. Vakaların %19'u memurlar, %9'u ise özel sektör taşeronu şirketlerin çalışanları tarafından gerçekleştirilmiştir.

%44 BASIN AÇIKLAMASI

Vakaların %44'ünde basın açıklaması, %30'unda fiili grev, %10'unda ise kalıcı direniş gerçekleştirilmiştir.

%36 DÜŞÜK ÜCRET

Vakaların %36'sı düşük bulunan ücretleri arttırma hedefiyle yapılmıştır. Vakaların %19'unda işten atma, %16'sında ise sendikalaşma nedenleri rol oynamıştır. Toplu iş sözleşmesi bağlamında yapılan eylemler ise vakaların %11'ini oluşturmuştur.

13 GÜN

600 işyeri temelli eylem vakasının ortalama eylem süresi 13 gündür. Öte yandan vakaların 386'sı (%64'ü) bir gün içerisinde gerçekleşip sonlanan eylemlerdir.

%35 ÜRETİM AKSADI

İşyeri temelli eylem vakalarının %35'inde üretimi durduran ya da yavaşlatan bir eylem gerçekleşmiştir. Bu oran 2020'de %26, 2021'de ise %21 idi.

%72 HAK GELİŞTİRME

Vakaların %72'si hak geliştirme niteliğine sahiptir. Kalanı ise savunma niteliğindedir. 2020'de %26 olan hak geliştirme oranı, 2021'de %65'e çıkmış, 2022'de ise artışını sürdürmüştür.

2.699

İŞÇİ HAKKINI ARADIĞI İÇİN İŞTEN ATILDI

Basına yansıyan bir protesto eylemi gerçekleştirilen işyeri mücadelelerinde, hakkını aradığı için en az 2.699 işçinin işten atıldığı tespit edilmiştir. Bu sayı 2017'den beri kaydedilen en yüksek sayıdır. Bunlardan 1.533'ü işyerinde sendikalaşmaya çalışırken işten atılmıştır.

%14 TEKSTİL İŞKOLU

İşyeri temelli eylem vakalarının %14'ü kısaca tekstil diye anılan dokuma, hazır giyim ve işkolunda gerçekleşmiştir. %13'ü metal işkolunda, %9'u da sağlık ve sosyal hizmet kolunda gerçekleşmiştir.

%48 İŞÇİ SENDİKASI

İşyeri temelli eylem vakalarının %48'i bir işçi sendikası, %16'sı bir memur sendikası tarafından yapılırken, eylemlerin %28'i herhangi bir kurumun dahiliyeti olmadan sadece işçiler tarafından gerçekleşmiştir. Kurumsuz eylemlerde 2020'ye (%15) göre iki misline yaklaşan bir artış gerçekleşmiştir.

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES)

En çok eylem vakası örgütleyen sendikalara baktığımızda birinci sırada 45 vakayla KESK'e bağlı SES, ikinci sırada 32 vakayla Genel-İş, üçüncü sırada ise 31 vakayla Birleşik Metal-İş gelmektedir.

257 genel eylem vakasında dikkat çekenler

53 bin

Katılan yaklaşık işçi sayısı

%43

1 MAYIS

Genel eylem vakalarında birinci sırada gelen eylem nedeni %43 ile 1 Mayıs'tır. Bunun ardından %18 ile zamlar/enflasyon, %13 ile işçi sağlığı ve iş güvenliği gelir.

%67 BASIN AÇIKLAMASI

Genel eylem vakalarında birinci sırada gelen eylem türü basın açıklamasıdır. Onu %19 ile miting, %10 ile işyerinde basit eylem takip eder.

%51 DİSK

Genel eylem vakalarının yarısını DİSK'e bağlı sendikalar örgütlemiştir. Onu %42 ile KESK, %17 ile Türk-İş takip eder.

Giriş

Emek Çalışmaları Topluluğu (EÇT), 2014 yılı Eylül ayında bir grup akademisyen, araştırmacı ve sendika uzmanının koordineli çalışma imkanları üzerine gerçekleştirdiği bir dizi buluşma sonucu doğdu.

EÇT işçi mücadelelerinin görünürlüğünü artırmayı ve emek hareketinin veri temelli politika geliştirme kapasitesini geliştirmeyi amaçlar. Emek hareketinin tüm öznelerine eşit mesafede durmaya çalışır. Emek hareketine destek vermek isteyen araştırmacıların birlikte nitelikli üretim yapabileceği bir zeminin kurumsallaşmasını hedefler. EÇT bu çerçevede gayret göstermek isteyen herkesin katılımına açıktır.

Pek çok benzer oluşum da görüldüğü gibi EÇT de pandemiden beri kan kaybetti ve eskisi kadar aktif değil. 2024 yılında yıllık raporlar yanında başka faaliyetler de gerçekleştirmeyi, bu şekilde biraz daha aktifleşmeyi hedefliyoruz.

Bu rapor 2022'de gerçekleştirilmiş ve basına yansımış işçi sınıfı eylemleri üzerinedir. 2015 İşçi Sınıfı Eylemleri Raporu ile başladığımız yıllık raporların sekizincisidir. Önceki raporlar gibi, verileri haber taraması yoluyla elde ettik. Bunun için emek haberleri üzerine uzmanlaşmış üç haber sitesini (Evrensel gazetesi, Kızıl Bayrak, Sendika.org) ve bir medya takip ajansı aracılığıyla tüm yerel ve ulusal yazılı basını taradık. Pek çok vakada haberlerde bulamadığımız kimi ayrıntılara ulaşmak için ayrıca internet taraması yaptık, ilgili sosyal medya hesaplarından faydalandık ve ilgili sendikalar ile iletişime geçtik.

Raporun Temel Kavramları

İŞÇİ SINIFI

Bu raporda ücretli çalışanlar işçi sınıfı olarak tanımlanmıştır. Bu tanım (beyaz/mavi yakalı, güvenceli/güvensiz) tüm işçileri/ücretlileri kapsar. Kamu görevlileri (memurlar) de bu tanıma dahildir.

YASAL ve FİİLİ GREV

Toplu sözleşme görüşmelerinin tıkanması sonucunda ilgili kanuna uygun olarak yapılan grevler yasal grev olarak isimlendirilmiş, bunun dışında yapılan tüm grevlere ise fiili grev denmiştir. Fiili grevler çoğunlukla kısa sürer. Nadir görülse de işyeri işgaline evrilen fiili grevler için işyeri işgali eylem türü kullanılmıştır.

EYLEM VAKASI, TEKİL EYLEM ve EYLEM VAKASI TİPLERİ

Raporda üç eylem vakası tipi tanımlanmıştır.

1. İşyeri temelli eylem vakası

Bir işyerindeki sorunlar ya da talepler için o işyerindeki emekçiler tarafından yapılan eylemleri işyeri temelli eylem vakası olarak adlandırdık. Bu kavramı İrfan Kaygısız'ın yapmış olduğu 2013 ve 2014 yılı araştırmalarından ilham alarak kullandık. Bir işyeri temelli vaka birkaç saat ya da aylarca sürebilir. Sadece bir işyerinde değil aynı firmanın birden fazla işyerinde birden cereyan edebilir. Fiziksel olarak işyerinin dışındaki mekanlarda gerçekleşebilir. Bir işyerinde aynı sene içinde farklı bir nedenle ikinci bir eylem yapıldığında bunu ayrı bir vaka olarak değerlendirdik.

Öte yandan aynı işverene yönelik, aynı nedenle eş zamanlı olarak farklı işyerlerinde yapılan eylemleri tek bir işyeri temelli eylem vakası olarak kabul ettik. Bunun en tipik örneği bir bakanlığın memurlarının o bakanlığın farklı illerdeki binaları önünde aynı gün yaptığı basın açıklamalarıdır.

Bir örnek vermek gerekirse, bir işyerindeki bir problemle ilgili işçiler üst üste dört Cumartesi günü basın açıklaması düzenlemişse bunu bir işyeri temelli eylem vakası olarak tanımladık. Bu vakada dört tekil eylem yapılmış olduğunu kaydettik.

Raporda “tekil eylem” ve “vaka” kavramlarını kullanıyoruz. Yukarıda anılan iki örnekte görüldüğü üzere bir vaka kapsamında birden fazla tekil eylem yapılabilir. Tekil eylem, gündelik dilde kullandığımız tek bir eyleme/protestoya işaret eder.

2. Genel eylem vakası

İşçilerin çalışma hayatına ilişkin genel taleplerini ya da çalışma hayatının ötesindeki politik taleplerini dile getiren, siyasal iradeye ya da kamuoyuna hitap eden işçi sınıfı eylemlerini genel eylem vakası olarak adlandırdık.

İşyeri temelli eylem vakalarına benzer şekilde genel eylem vakaları da eşzamanlı olarak gerçekleştirilen birden fazla tekil eylem içerebilir. Örneğin bir sendikanın devlete yönelik genel bir talebini birkaç gün boyunca birden fazla ilde gerçekleştirdiği basın açıklamaları ile seslendirmesini tek bir genel eylem vakası olarak kodladık. Benzer şekilde, bir sendikanın kıdem tazminatı için bir meydana beş gün boyunca imza standı kurması ve o beş gün içinde o meydana iki kitlesel basın açıklaması yapmasını tek bir genel eylem vakası olarak saydık. Farklı illerde yapılan 1 Mayıs eylemlerini ise her ildeki öznelerin çoğulluğuna ve farklılığına dayanarak ayrı birer genel eylem vakası olarak kabul ettik.

3. Dayanışma eylemi vakası

Bir grup emekçinin başka bir işyerindeki işçilerin mücadelesiyle dayanışmak için gerçekleştirdiği eylemleri dayanışma eylemi vakası olarak tanımladık.

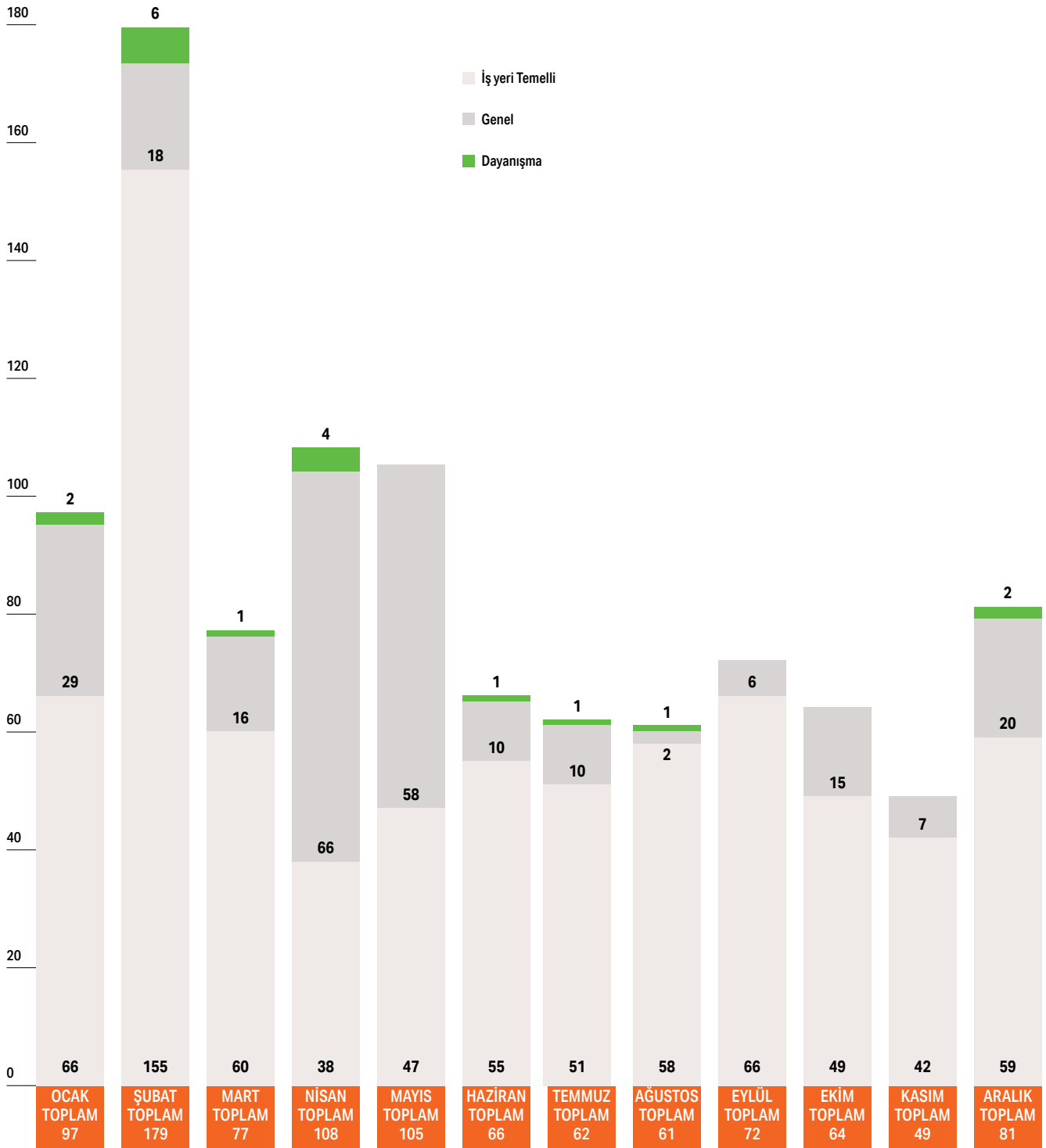
2022 Genel Görünüm

Aylara Göre Eylem Vakası Sayıları

Grafikte o ay içinde gerçekleşen toplam eylem vakası sayıları görülmektedir. Uzun süren eylem vakaları, gerçekleştikleri her ayda tekrar sayıldığı için ayların toplamı yıllık toplamdan fazladır. 2022 her ay ortalama 85 eylem vakası gerçekleşmiştir. 2022

yılının ilk iki ayında büyük bir fiili grev dalgası yaşandığını belirtmiştik. Ocak ayında başlayıp Şubat'ta zirveye ulaşan bu dalga grafikte açık bir şekilde görülmektedir. 2022 Şubat ayı 2015'ten beri en yüksek sayıda eylem vakası yaşanan ay olmuştur.

İş Yeri Temelli Eylem Vakalarının Analizi

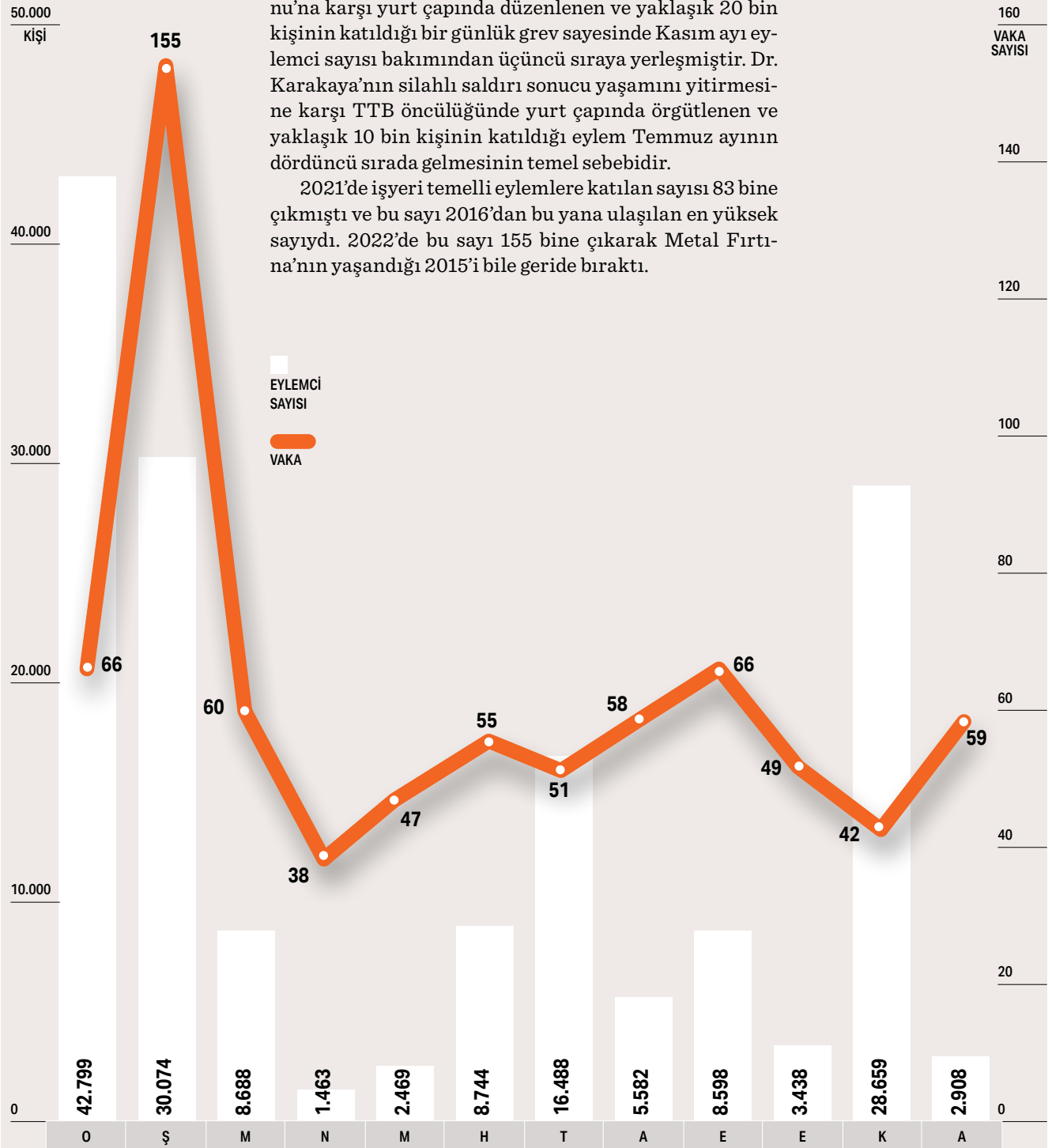
Raporun bu bölümünde işyeri temelli eylem vakalarına odaklanacağız. 2022'de 600 işyeri temelli vakada 1.173 tekil eylem gerçekleştirilmiştir.

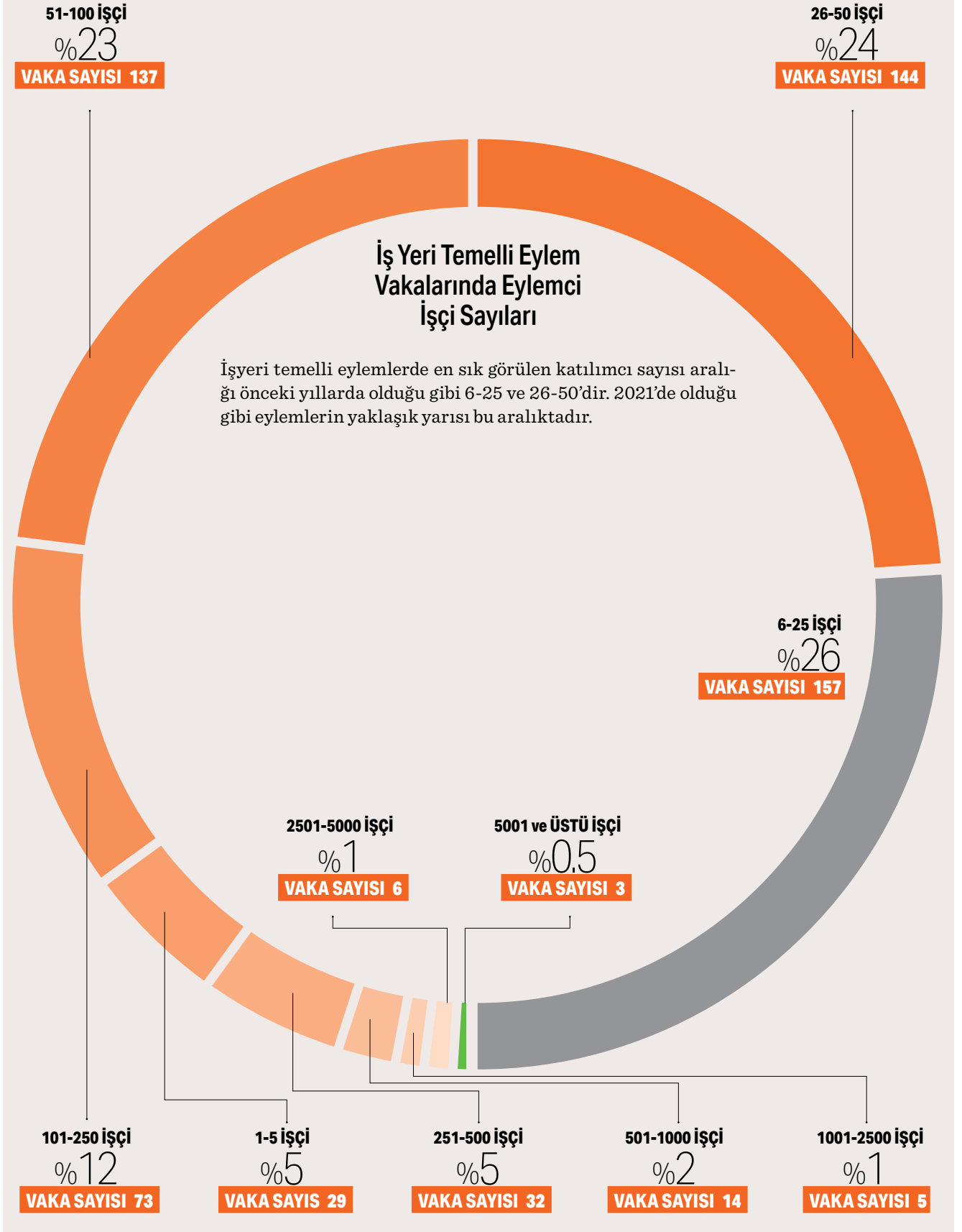

Aylara Göre İş Yeri Temelli Eylem Vakası ve Eylemci Sayısı

Türk Metal'in Ocak ayında MESS'le süren görüşmeler esnasında yaptığı ve yaklaşık 40 bin kişinin katıldığı miting Ocak ayındaki katılımcı sayısını zirveye taşımıştır. Yılbaşındaki grev dalgasının zirvesinin yaşandığı ve 2015'ten beri en çok eylemin gerçekleştiği Şubat ayı eylemci sayısı bakımından ikinci sırada gelir. Eğitim-Sen ve Eğitim-İş'in öncülüğünde Öğretmenlik Meslek Kanunu'na karşı yurt çapında düzenlenen ve yaklaşık 20 bin kişinin katıldığı bir günlük grev sayesinde Kasım ayı eylemci sayısı bakımından üçüncü sıraya yerleşmiştir. Dr. Karakaya'nın silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirmesine karşı TTB öncülüğünde yurt çapında örgütlenen ve yaklaşık 10 bin kişinin katıldığı eylem Temmuz ayının dördüncü sırada gelmesinin temel sebebidir.

2021'de işyeri temelli eylemlere katılan sayısı 83 bine çıkmıştı ve bu sayı 2016'dan bu yana ulaşılan en yüksek sayıydı. 2022'de bu sayı 155 bine çıkararak Metal Fırtına'nın yaşandığı 2015'i bile geride bıraktı.

İş Yeri Temelli Eylem Vakalarında Eylemcilerin İstihdam Durumu (%)

Özel kadrolu	%52
Memur	%20
Kamu taşeronu & BİT	%10
Kamu işçisi	%9
Özel taşeronu	%8
Düzensiz, parçabaşı işçi	%3

Eylemlerde yer alan işçilerin istihdam türlerine baktığımızda özel kadrolu işçilerin (özel sektörde düzenli çalışan ve taşeron işçi olmayanlar) eylem vakalarının %52'sini örgütlediğini görmekteyiz. 2022'deki istihdam durumu dağılımı 2015-2021 dönemi yıllık ortalamalara paraleldir. 2022'de özel kadroluların oranı

ortalamadan biraz yüksek iken memurların oranı biraz düşüktür. Büyük oranda inşaat sektöründeki işçilerin oluşturduğu özel taşeron işçilerinin eylemlerinde 2016'da başlayan oransal düşüş 2021'de son bulmuş, bu oran %5'ten %7'ye çıkmıştı. 2022'de artış devam etmiş ve özel taşeronların oranı %9'a çıkmıştır.

SADECE KADIN

%1

VAKA SAYISI 7

KADIN AĞIRLIKLİ

%4

VAKA SAYISI 25

KADIN ERKEK EŞİT

%16

VAKA SAYISI 94

İş Yeri Temelli Eylem Vakalarındaki Eylemcilerin Cinsiyeti

İşyeri temelli eylemlerde kadınların sayısının erkeklere eşit ya da erkeklerden fazla olduğu vakaların oranı 2017-19 arasında %26 ile 29 arasında seyrederken 2020'de hafif bir yükseliş ile %33'e çıkmış, 2021'de ise %28 bandına geri dönmüştü. 2022'de ise bu oran daha da azalarak %21'e inmiştir. Eylemlerdeki erkek ağırlığı, öncelikle istihdamda erkek oranının kadın oranından çok fazla olmasıyla alakalıdır. Bunun yanında eylem sayısının özellikle yüksek olduğu metal, genel işler ve inşaat işkolları erkek yoğunluklu işkollarıdır. 2022'de kadın ve erkek eylemci katılımının birbirine daha yakın olduğu memur vakalarının azalmış olması, Şubat grev dalgasında gemi yapım işçilerinin vakalarının sayıca epey yüksek sayıda olması eylemci katılımındaki erkek ağırlığını arttırmıştır.

ERKEK AĞIRLIKLİ

%43

VAKA SAYISI 258

SADECE ERKEK

%36

VAKA SAYISI 216

İş Yeri Temelli Eylem Vakalarında Gözlenen Eylem Türleri

	VAKA SAYISI	%
Basın açıklaması	324	54
Fiili grev	181	30
Kalıcı direniş	72	12
İşyerinde basit eylem	56	9
Yürüyüş	31	5
Yasal grev	17	3
İşyerini terk etmeme, işgal	11	2
Miting	5	1
Yemek protestosu	5	1
Özel okul baskını/teşhiri	4	1
Bildiri dağıtma	3	1
Market/mağaza içi eylem	3	1
Yemek boykotu	3	1
İşyerine/mala zarar verme	3	1
Konvoy yapma	3	1
Bordro yakma	3	1
İş yavaşlatma	3	1
Oturma eylemi	3	1
İşyerinden mal çıkışı engelleme	3	1
Diğer	3	1

Tabloda 600 işyeri temelli eylem vakasının yüzde kaçında farklı eylem türlerinin gerçekleştiği görülmektedir. Bir vakada birden fazla tekil eylem ve birden fazla eylem türü gerçekleştirilebildiği unutulmamalıdır. Yüzdelerin toplamının yüzde fazla çıkması bu yüzdendir.

2022'de gerçekleşen 600 işyeri temelli eylem vakasının %54'ünde en az bir adet basın açıklaması gerçekleştirilmiştir. Bu eylem türü anlaşılır sebeplerle 2015'ten beri en baskın eylem türüdür.

Eylem türleri açısından 2022'de altı çizilmesi gereken en önemli konu fiili grev oranındaki müthiş yükseliştir. 2021'de bu oran sadece %18 iken 2022'de %30'a çıkmıştır. Bu 2015'ten beri yaptığımız araştırmada çıkan en yüksek orandır. 2022'de basın açıklaması ve işyerinde basit eylemlerin oranı düşerken fiili grevlerin oranı yükselmiştir.

Üçüncü sırada hemen her sene olduğu gibi %12 ile kalıcı direniş eylem türü gelmektedir. Bu eylem türü çoğunlukla sendikalaşma sonucu işten atılan işçilerin işyeri önünde çadır kurarak yaptıkları kalıcı ve genelde uzun süren eylemleri ifade eder.

Dördüncü sırada ise yine %9 ile, işyeri içinde yapılan, üretimi yavaşlatmayan veya durdurmamayan eylemler için kullandığımız işyerinde basit eylem gelmektedir. İşyerindeki yürüyüşler, alkışlı protestolar bu kategori içerisindedir.

Beşinci sırada %5 ile işyeri dışında yapılan yürüyüşler için kullandığımız yürüyüş eylem türü gelir. Yasal grev ise %3 ile altıncı sırada onu takip eder. Bu iki eylem türünün oranları 2021 yılında da aynı idi.

Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası'nın uyguladığı yaratıcı bir eylem türü olan özel okul baskını/teşhirini anmak ve açmak gerekir. Örneğin çalışılmaması gereken resmî tatil günlerinde çalışanlarını zorla çalıştıran özel okullara düzenlenen baskınlarla bu durum protestoyla teşhir edilmektedir. Motokurye ve diğer kargocuların protesto maksatlı konvoy yapması da yenilikçi denilebilecek bir eylem türü olarak listeye girmiştir.

Eylem türleri ile istihdam türlerini çapraz incelediğimizde memurlarda basın açıklaması oranının %86'ya, özel kadrolularda fiili grevin %40, taşeronlarda ise kalıcı direnişin %21'e çıktığını vurgulamak gerekir.

İş Yeri Temelli Eylem Vakası Nedenleri

	SAYI	%
Düşük ücret	218	36
İşten atma	114	19
Sendikalaşma	98	16
TİS	65	11
İşteyken ücret gaspı	51	9
Banka promosyonu	33	6
İşçi sağlığı, iş cinayeti	26	4
İş yükü, fazla mesai yükü	23	4
Çalışma şartları	23	4
Yıldırma, keyfi ceza	20	3
KHK ile isten atma	17	3
Çalışanlara yönelik şiddet	17	3
İşten çıkarma sonrası ücret/tazminat gaspı	13	2

Tabloda en az 10 işyeri temelli eylem vakasında gözlenen eylem nedenleri gösterilmiştir. Vakaların büyük bölümünde birden fazla eylem nedeni olduğu unutulmamalıdır. Örneğin, sendikalaştığı için işten atılan ve işyeri önünde kalıcı direniş yapan işçilerin eyleminde neden olarak sendikalaşma ve işten atma birlikte kodlanmıştır. Bu sebeple, toplam 600 işyeri temelli eylem vakasında 851 eylem nedeni işlenmiştir.

2021'de toplu iş sözleşmesi görüşmeleri nedenler arasında açık ara birinci sıraya yerleşmişti. 2022'de ise düşük ücret %36 ile birinci sıraya yerleşmiştir. Düşük ücret genellikle sendikalı olmayan işçilerin ücretlerini yükseltmek için yaptığı eylemlerdir. Yüksek enflasyon sebebiyle eriyen ücretleri yükseltmek için 2022 yılında yapılan eylemler birinci sıraya yükseltmiştir.

TİS (Toplu İş Sözleşmesi) kapsamında yapılan eylemlerde de bilindiği üzere

ücret konusu en temel konulardan biri olmaktadır. TİS nedeni kodlanan eylemlerde düşük ücret kodlanmamaktadır. Düşük ücret nedeniyle yapılan eylemlerle TİS eylemlerini toplarsak 2022'de yapılan eylemlerin yaklaşık yarısının eriyen ücretleri arttırmak için yapıldığı söylenebilir.

Ücretler eridikçe önemi artan ve daha çok gündeme gelen banka promosyonlarına yönelik eylemlerin de %6'ya ulaşmış olması dikkate değerdir. Bu eylemler banka promosyonlarını hiç almayanların almak için ya da alanların promosyonlarının değerinin enflasyon karşısında erimesini protesto etmek için yaptığı eylemlerdir.

2016-2020 yılları arasında sendikalaşma nedeninin ortalaması %13 iken bu oran 2021'de %18'e çıkmıştı. 2022'de bu oran %16'ya inmiş olsa da 2021'de belirginleşen sendikalaşmaya yönelik yükselen ilginin bu yıl için de sürdüğünü söylemek yanlış olmaz.

İş Yeri Temelli Eylem Vakalarında Eylem Süreleri

GÜN SAYISI	VAKA SAYISI	%
0-1	386	64
2-7	131	22
8-14	31	5
15-30	20	3
31-60	11	2
61+	21	4

Tablo işyeri temelli vakalarını eylem sürelerine göre dağılımını göstermektedir. Bu oranlar 2015'ten beri birbirine yakın seyretmektedir. Bir gün içerisinde yapılp sonlanan eylemlerinin oranı %64'tür. Bu oran 2021'de %59, 2020'de %67 idi.

2022'de vaka başına düşen ortalama eylem süresi 13 gündür. Bu sayı 2021'de 15, 2020'de ise 16 gündür.

İş Yeri Temelli Vakalarda Fiili ve Resmi Grev Süreleri

GÜN SAYISI	FiİLİ GREV SAYISI	YASAL GREV SAYISI	TOPLAM
0-1	103	1	104
2-7	55	3	58
8-14	22	2	24
15-30	-	6	6
31-45	-	2	2
46+	-	3	3
Toplam	180	17	197

2022'de fiili grev sayısı ve oranının ciddi şekilde arttığını göstermiştik. Fiili grevler doğası gereği yasal grevlere göre daha kısa sürer. Fiili grevler 2021'de olduğu gibi ağırlıklı olarak bir gün sürmüştür. Ancak 2022'de 8 ila 14 gün süren fiili grev sayısının da dikkate değer olduğunu belirtmek gerekir. 2021'de bu uzunlukta fiili grev hiç yaşanmamıştı. Nitekim 2021'de yapılan fiili grevlerin ortalama süresi 1,4 iken 2022'de 2,6 gündür.

İşyeri Temelli Vakalarda Hak Geliştirme Maksudlu Olma

	TOPLAM VAKA SAYISI	HAK GELİŞTİRME NİTELİĞİNDEKİ VAKA SAYISI	HAK GELİŞTİRME NİTELİĞİNDEKİ VAKA ORANI %
Özel kadrolu	311	254	82
Kamu işçisi	57	38	67
Memur	48	37	77
Kamu taşeronu & BİT	52	19	37
Özel taşeronu	117	73	62
Diğer	30	23	77
Toplam	600	433	72

Araştırmada eylemlerin hak geliştirme mi yoksa hak savunma mı niteliğinde olduğu kodlanmaktadır. Hak geliştirme, mevcut çalışma koşullarının daha iyiye doğru geliştirilmesi anlamında kullanılmaktadır. Hak savunma ise mevcut haklara yönelik bir saldırıya karşı mevcut hakları savunma anlamında kullanılmaktadır. Sendikalaşma, zam talebi, kadro talebi hak geliştirme özelliği taşıyan eylemlere örnek olarak gösterilebilir. Hak geliştirme/savunma ni-

teliğini eylemin nedeni belirler. 2017 ve 2018'de %50 civarında seyreden hak geliştirme nitelikli eylem oranı 2019'da %29'a 2020'de de %26'ya inmiştir. 2021'de ise hak geliştirme oranı %65 çıkmıştı. 2022'de artış eğilimi sürerek hak geliştirme nitelikli eylemlerin oranı %72'ye varmıştır. 2022'de özel kadrolu işçilerin bu açıdan en atak (%82), kamu taşeronu işçilerinin ise en gerideki (%37) istihdam türü olduğunu not düşelim.

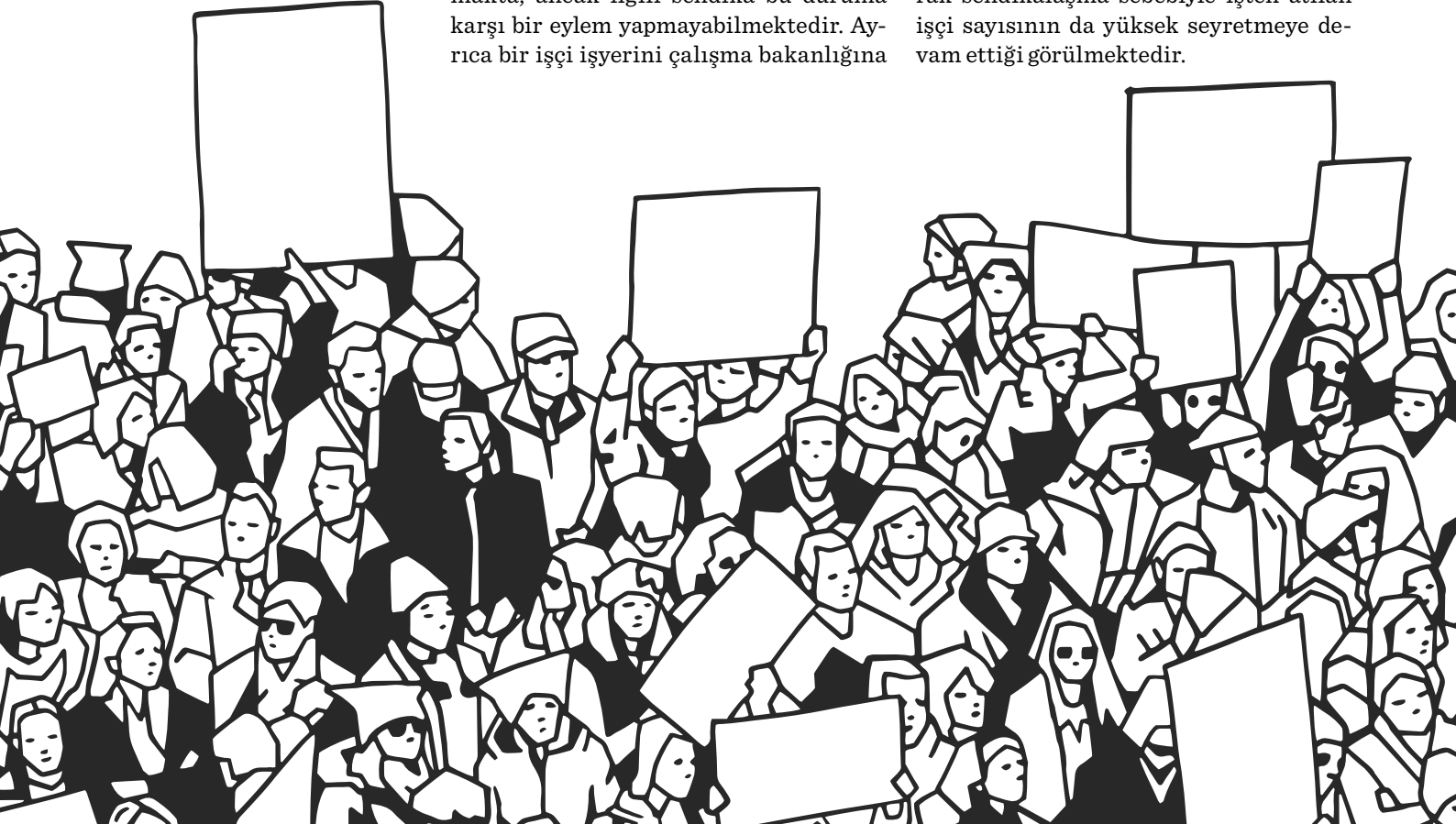
Hak Aradığı İçin İşten Atılan İşçiler

	HAK ARADIĞI İÇİN İŞTEN ATILAN TOPLAM İŞÇİ SAYISI	SENDİKALAŞMA NEDENİYLE İŞTEN ATILAN İŞÇİ SAYISI	İŞTEN ATILMANIN TESPİT EDİLDİĞİ VAKA SAYISI
2015	4.158	1.789	133
2016	2.793	1.016	89
2017	1.547	972	49
2018	2.677	964	57
2019	1.428	881	40
2020	817	597	42
2021	1.736	1.634	82
2022	2.699	1.533	106

2022 yılında en az 2.699 işçinin hakkını arayıp mücadele ettiği için işten atıldığı tespit edilmiştir. Bunların 1.533'ü işyerinde sendikalaşma mücadelesi verdiği için işinden atılmıştır. Bu sayılar değerlendirilirken şu unutulmamalıdır: Bu raporun veri kaynağı, basına yansıyan işçi sınıfı eylemleridir. Yani basına yansıyan bir eylem gerçekleştirilmeyen, ancak başka biçimlerde hakkını aradığı için işinden atılan kişiler bu raporun kapsamına girememekte, burada verilen sayılara dahil olamamaktadır. Örneğin bazı durumlarda sendikalaştığı için işçiler işten atılmakta, ancak ilgili sendika bu duruma karşı bir eylem yapmayabilmektedir. Ayrıca bir işçi işyerini çalışma bakanlığına

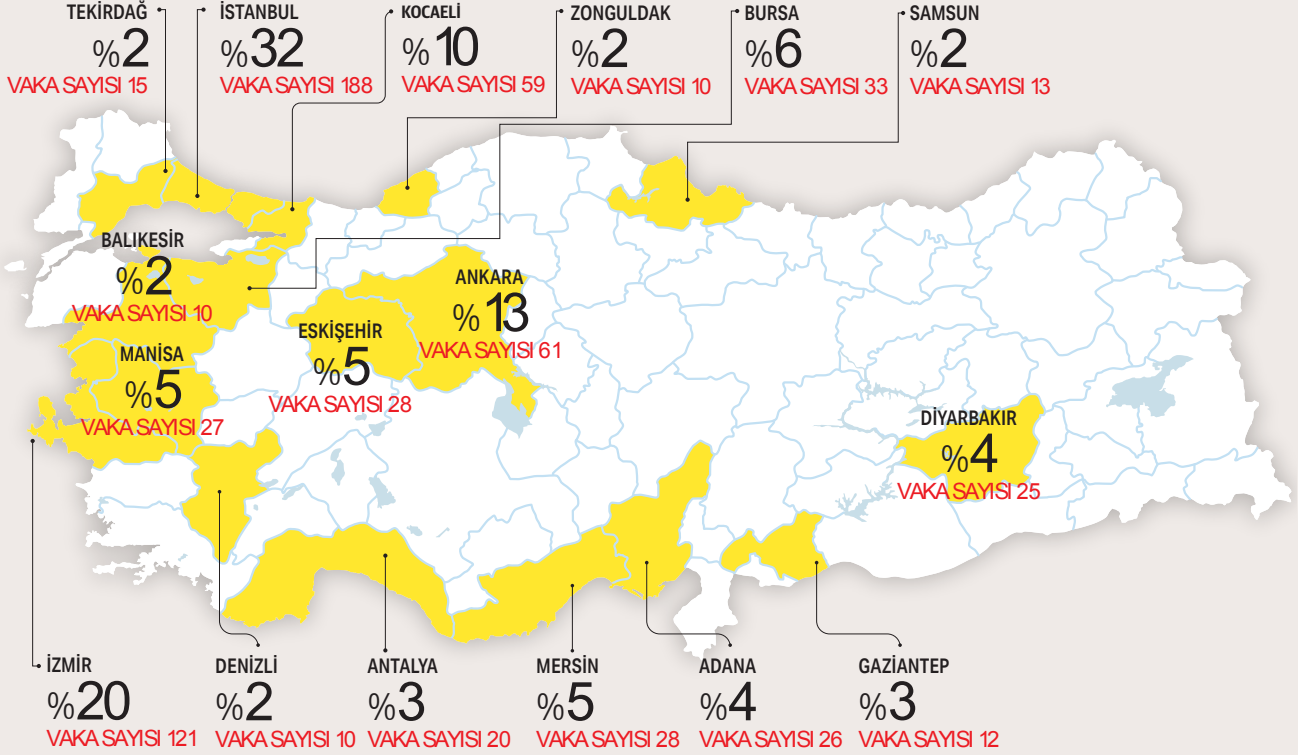
şikayet edebilir, bu şekilde bir hak arama ya girişebilir, ancak bu durumu öğrenen patronca işten atılabilir. Bu süreçlerde basına yansiyabilecek nitelikte herhangi bir protesto eylemi gerçekleşmediği için bu tip hak arama sonucu işten atılmalar, bu raporun kapsamının dışındadır.

2022'de işyeri temelli vakaları artışı için bu vakalara katılıp hakkını aradığı için işinden olan işçi sayısı da ciddi bir artış göstermiştir. Yukarıda sendikalaşmaya yönelik 2021'de artan ilginin 2022'de bir miktar azalsa da devam ettiğini belirtmiştik. Nitekim bunun izdüşümü olarak sendikalaşma sebebiyle işten atılan işçi sayısının da yüksek seyretmeye devam ettiği görülmektedir.

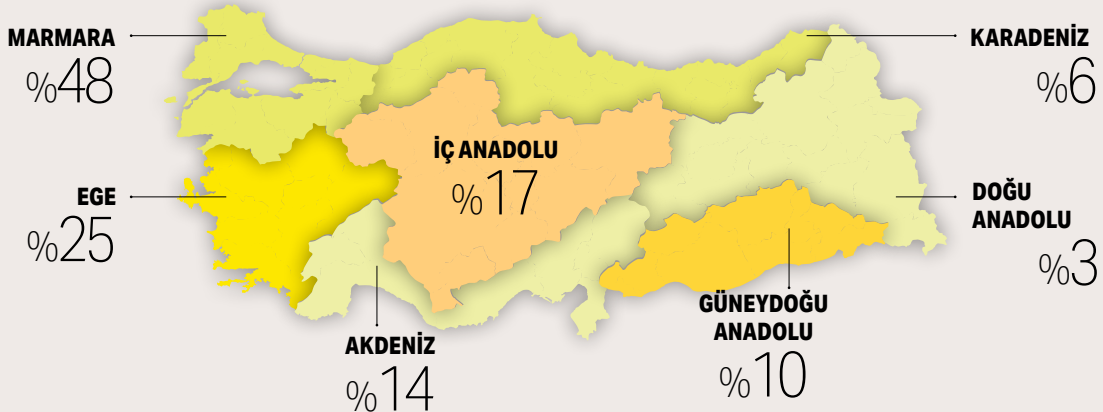
İş Yeri Temelli Eylem Vakalarının İllere Göre Dağılımı

Haritada en az on işyeri temelli eylem vakası görülen şehirler gösterilmiştir. 2022'de önceki iki yılda da olduğu gibi İstanbul, İzmir, Ankara ve Kocaeli ilk dört sırada gelmiştir. 2022'nin Şubat'ında görülen grevlerde önemli bir yer tutan Gaziantep on ikinci sıradan beşinci sıraya yükselmiştir. İstanbul bu yıl da işyeri temelli vakaların yaklaşık olarak üçte birine ev sahipliği yapmıştır.

İş Yeri Temelli Vakaların Bölgelere Göre Dağılımı

2022'de vakaların bölgesel dağılımı önceki yıllardaki yatay seyri takip etmiştir. İşyeri temelli vakaların yarısı yine Marmara Bölgesi'nde gerçekleşmiştir. Ardında yine Ege ve İç Anadolu bölgeleri gelmektedir. Bir vaka birden fazla şehir ve bölgede gerçekleşebildiği için bölgelerin yüzdelerin toplamı yüzden fazla çıkmaktadır.

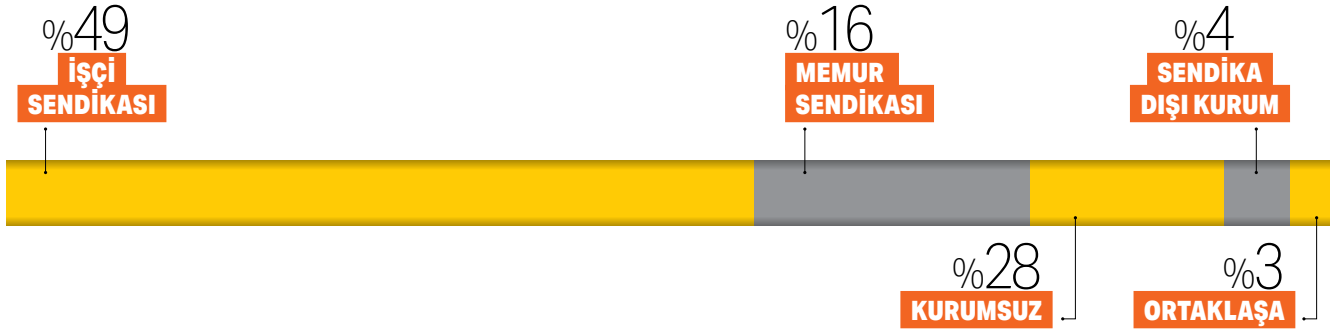

İş Yeri Temelli Eylem Vakalarının İş / Hizmet Kolları

Grafikte en az 10 işyeri temelli eylem vakasının gerçekleştiği iş kolları ve hizmet kollarını göstermektedir. Bilindiği üzere kamu görevlileri (memurlar) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabidir. Gerçek kamu kurumlarında gerekse özel sektörde çalışan tüm ücretliler ise 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir. Bu sebeple memurların iş kolları işçilerin iş kollarından farklıdır ve hizmet kolu ifadesini taşımaktadır. Dolayısıyla yandaki dağılımda memurlar için hizmet kolları belirtilmiştir.

2022 Şubat ayında zirvesini bulan grev dalgasında Gaziantep'te tekstil ve halı işçileri ve İstanbul'daki çorap işçileri önemli bir ağırlığı oluşturduğu için dokuma/hazır giyim işkolu birinci sıraya yerleşmiştir. Önceki yıllarda sıkça birinci sırada gördüğümüz metal işkolu %13 ile ikinci sıradadır. 2020'de birinci, 2021'de ikinci sırada olan (memurların çalıştığı) sağlık ve sosyal hizmetler hizmet kolu 2022'de %10 ile üçüncü sıradadır. Asıl olarak belediye işçilerini barındıran genel işler işkolu dördüncü sıradadır. İnşaat işkolu 2021'de %5 iken 2022'de yeniden yükselmiş ve %9'a ulaşmıştır.

Dokuma, hazır giyim ve deri	%14
Metal	%13
Memur - Sağlık ve sosyal hizmetler	%10
Genel işler	%9
İnşaat	%9
Gemi yapımı ve deniz taşımacılığı, ardiye ve antrepoculuk	%6
Petrol, kimya, lastik, plastik ve ilaç	%5
Tasimacılık	%5
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar	%4
Gıda sanayi	%4
Memur - Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri	%4
Enerji	%2
Madencilik ve taş ocakları	%2

İş yeri Temelli Eylem Vakasını Örgütleyen Kurum

Grafik işyeri temelli vakaları örgütleyen kuruma göre göstermektedir. Vakaların neredeyse yarısı (%49) bir işçi sendikası tarafından örgütlenmiştir. Bu oran 2021'de %57 idi.

Vakaların %28'i ise hiçbir kurumun dahililiyeti olmadan işçiler tarafından örgütlenmiştir. Bir önceki yıla göre 2022'deki en belirgin değişim kurumsuz eylemlerdeki artıştır. 2015-2019 yıllarında kurumsuz eylemlerin ortalaması %30 iken, pandemi yılları olan 2020 ve 2021'de %15'e inmişti. Salgın sebebiyle eylem yapmak zorlaşmış,

bu durumdan en çok etkilenenler potansiyel kurumsuz eylemciler olmuştu. 2022'de kurumsuz eylem oranının artarak pandemi öncesine döndüğünü söylemek mümkündür. Bazı vakalar birden fazla kurum tarafından örgütlenmekte. Ancak burada eğer sendika varsa sendika gruplarından ilgili olanına alınmıştır. Bu nedenle toplam %100 eder. "Ortaklaşa" satırı memur ve işçi sendikalarının birlikte örgütledikleri vakaların oranını göstermektedir. "Sendika dışı kurum" ile kastedilen ise Türk Tabipler Birliği (TTB) gibi kuruluşlarıdır.

	SAYI	%
SES (KESK)	45	11
GENEL-İŞ (DİSK)	32	8
BMİS (DİSK)	31	8
DEV YAPI-İŞ (DİSK)	27	7
TÜRK METAL (TÜRK-İŞ)	21	5
EĞİTİM-SEN (KESK)	21	5
DEV-SAĞLIK-İŞ (DİSK)	19	5
PETROL-İŞ (TÜRK-İŞ)	18	4
İNŞAAT-İŞ	17	4
KESK	11	3

	SAYI	%
HABER-SEN (KESK)	10	2
DERİTEKS (TÜRK-İŞ)	10	2
ÖZEL SEKTÖR ÖĞRETMENLERİ SENDİKASI	10	2
BELEDİYE-İŞ (TÜRK-İŞ)	9	2
EĞİTİM GÜCÜ SEN	8	2
TEZKOOP-İŞ (TÜRK-İŞ)	8	2
BİRTEK-SEN	7	2
GIDA-İŞ (DİSK)	7	2
ENERJİ-SEN (DİSK)	7	2
BES (KESK)	7	2

Sendikaların Örgütlediği Vakalarda Sendikalar

600 işyeri temelli vakanın 405'i sendikalar tarafından örgütlenmiştir. Tablodaki dağılımın sendikaların 405 vaka içerisindeki sayılarını ve paylarını göstermektedir. %2'den aşağısına tabloda yer verilmemiştir.

Sağlık ve sosyal hizmetler hizmet kolunda 2020 ve 2021'de Koronavirüs salgınından kaynaklı gözlenen yükselişte SES'in kritik bir rolü vardı. 2021'de olduğu gibi 2022'de de SES en çok işyeri temelli eylem vakası örgütleyen sendika olmuştur. Bunda, 2022'de sağlık çalışanlarının ücret talebiyle kitlesel grev ve eylemler örgütlenmesi etkili olmuştur.

2021'de dördüncü sırada olan Genel-İş sendikası ise %8 oranıyla ikinci sıraya yükselmiştir.

2015'ten beri hep ilk üç sırada yer alan, 2015 ve 2017 yıllarında birinci sıraya yerleşen Birleşik Metal-İş 2021'deki %13 oranından %8'e düşerek üçüncü sıraya yerleşmiştir.

2022'de inşaat işçilerinin hak gasplarına karşı yaptığı eylemlerin arttığını belirtmiştik, bu eylemlerin örgütlenmesinde Dev Yapı-İş sendikası önemli bir aktördür. Sendika, 2021'deki %2'lik payını, 2022'de %7'ye çıkararak önemli bir yükseliş göstermiştir.

Sendikanın Örgütlediği Vakalarda Konfederasyonlar

	SAYI	%
DİSK	146	36
KESK	102	25
TÜRK-İŞ	100	25
BAĞIMSIZ	74	18
HAK-İŞ	19	5
BİRLEŞİK KAMU-İŞ	13	3
TÜRKİYE KAMU-SEN	7	2
MEMURSEN	2	0

Bir önceki tabloda bir bölümünü gördüğümüz sendikalar, konfederasyonlarına göre dağıtılmıştır. Bir işyeri temelli eylemi birden fazla konfederasyona bağlı sendikalar birlikte örgütleyebildiği unutulmamalıdır. 2022'de sendikaların örgütlediği 405 işyeri temelli eylem vakasının %36'sı DİSK'e, %25'i KESK'e ve %25'i TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalar tarafından gerçekleştirilmiştir. 2021'e göre en önemli değişiklik, bağımsız sendika-

ların örgütlediği vaka oranında olmuştur. 2021'de işyeri temelli vakaların sadece %6'sını bağımsız sendikalar örgütlemişken, 2022'de bu oran %18'e yükselmiştir. 2015'ten beri sıkça eylem yapan İnşaat-İş, yeni kurulup özgün taktiklerle eşi görülmemiş bir büyüme yaşayan Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası ve 2022'de kurulan Birtek-Sen bağımsız sendikalar arasında 2022'de en çok işyeri temelli eylem vakası örgütleyen ilk üç sendikadır.

Sendikaların Sendikalaşmak İçin Yaptıkları Eylem Vakası Sayıları

	SAYI	%
TÜRK METAL (TÜRK-İŞ)	18	19
BMİS (DİSK)	12	13
PETROL-İŞ (TÜRK-İŞ)	5	5
TEK-GIDA-İŞ (TÜRK-İŞ)	4	4
TEKSİF (TÜRK-İŞ)	4	4
ÖZ İPLİK-İŞ (HAK-İŞ)	4	4
LASTİK-İŞ (DİSK)	4	4
ENERJİ-SEN (DİSK)	3	3
BİRTEK-SEN	3	3
GIDA-İŞ (DİSK)	3	3
BTOSEN (DİSK)	3	3
LİMTER-İŞ (DİSK)	3	3
TOMİS	3	3
LİMAN-İŞ (HAK-İŞ)	3	3
BAĞIMSIZ MADEN İŞ	2	2
TÜRK-İŞ TÜMTİS	2	2
TÜRK-İŞ ŞEKER-İŞ	2	2

2022'deki vaka nedenleri arasında sendikalaşma nedeniyle yapılan eylemler, 2021'e oranla hafif bir düşüş göstermesine rağmen, sendikalaşma nedeniyle yapılan eylemler kritik yerini korumaktadır. Bu tablo işçi sendikalarının sendikalaşmak için gerçekleştirmek zorunda kaldıkları işyeri temelli eylem vakası sayıları gösterilmektedir. Genelde sendikalaşmaya, işten atma nedeni de eşlik etmektedir. Sendikalar işyerini örgütlerken üyeleri işten atılmakta ve bu saldırıya karşı eylem yapmak zorunda kalmaktadır. Tabloda sendikalaşma hedefiyle en az iki eylem vakası gerçekleştirmiş olan sendikalara yer verilmiştir. İşyeri temelli eylem vakaları-

nın 98'inde sendikalaşma eylem sebepleri arasındadır. Vaka sayısının toplam sendikalaşma eylemi vakaları içindeki oranı da verilmiştir.

2021'de bu listede 17 vakayla birinci sırada olan Türk Metal'in 2022'deki konumu aynı kalmıştır. 2021'de bu listede 9 vakayla ikinci sırada olan Birleşik Metal İş 2022'de sendikalaşma sebebiyle 12 vaka örgütlemiştir. 2022'de ilk iki sıranın ardından 5 ve 4'er sendikalaşma vakasına imza atan üç TÜRK-İŞ sendikası gelmektedir. 2021'de bağımsız sendikalardan DGD-SEN, PTT-SEN ve DEV TEKSTİL'in olduğu bu listeye, 2022'de BİRTEK-SEN, TOMİS ve Bağımsız Maden-İş sendikası girmiştir.

Bir vakada birden fazla müdahale biçimi yaşanabildiği unutulmamalıdır. 2022'de eylemlere yönelik engelleyici devlet/işveren müdahalesi 2021'e göre az da olsa düşüş göstermiştir. Kolluk kuvvetlerinin sınırlandırıcı hafif müdahalesi %8'den %6'ya, kolluk kuvvetlerinin şiddet içeren engelleyici müdahalesi oranı %5'ten %3'e düşmüştür. Kolluk kuvvetlerinin müdahale oranlarındaki düşüş, eylem sayılarındaki artışı etkileyen faktörlerden biri olarak düşünülebilir.

Eylemlerde Kazanım Durumu

	SAYI	%
Tam kazanım	89	15
Kısmi kazanım	103	17
Kazanım yok	269	45
Bilinmiyor	139	23
Toplam	600	100

2021 yılı veri girişinde ilk kez eylemlerin kazanım durumuna dair veri toplamaya çalıştık. 2022'de de buna devam ettik. Kazanım durumunun belirlenmesi oldukça zor bir konudur ve çok fazla emek gerektirmektedir. Bazı vakalarda ise imkansızdır. Tablo işyeri temelli eylemlerdeki kazanım durumunu göstermektedir.

2022 yılında 2021 yılına göre tam kazanım oranında 3 puanlık küçük bir artış olmuş, kısmi kazanımda ise 5 puanlık bir düşüş olmuştur. Tam ve kısmi kazanım birlikte düşünüldüğünde 2021'de kazanım elde eden vakaların oranı %34, 2022'de ise çok yakın bir oranla %32'dir.

2022'de kazanım elde edilmeyen vaka oranı %45, kazanım durumu tespit edi-

lemeyen vaka oranı ise %23'tür. Bunlar 2021 kazanım elde edilmeyen vaka oranı %23, kazanım durumu tespit edilemeyen vaka oranı ise %43'tür. 2022'de kazanım durumu tespit edemediğimiz vaka sayısı ciddi şekilde azalmıştır. Öte yandan, 2021 ve 2022 verileri, kazanım durumunu tespit edemediğimiz vakaların muhtemelen kazanımsız sonlandığı varsayımını güçlendirmektedir.

Kazanım durumunu grev olan ve olmayan vakalarda ayrı ayrı incelediğimizde grev yapmanın kazanım ihtimalini ciddi şekilde arttırdığını görürüz. Tüm vakalarda tam ya da kısmi bir kazanım elde etme oranı %32 iken, grev içeren vakalarda bu oran %52'ye çıkmaktadır.

Genel Eylem Vakalarının Analizi

2022 yılında Türkiye'deki genel eylemlere karakteristiğini veren başat etmen ekonomide devam eden bozulmanın şiddetlenmesi ve emekçilerin geçinme imkanlarının alabildiğine sınırlanmasıdır.

2022 yılında resmi verilere göre enflasyon oranı bir önceki yıla göre %19,6'dan %72,3'e fırlamıştır. 2021 yılında yakalanan %10,5'lik büyüme oranı belirgin ölçüde yavaşlamış ve 2022'de 4,9'a gerilemiştir (Dünya Bankası, 2023).¹ Büyümedeki düşüş ve enflasyondaki tarihi artış; pandemi sonrasında giderek küçülmeye başlayan emeğin GSMH'deki payındaki düşüşü çarpıcı hale getirmiştir. 2021'de %30 olarak ölçülen emeğin payı, 2022'de %26,5'a inmiştir (TÜİK, 2023).² Ek olarak, Türkiye'de neredeyse ortalama üc-

ret göstergesine dönüşen asgari ücrette 2021 Aralık'tan 2022 Temmuz'una kadar artış sağlanmamıştır (ÇSGB, 2023).³ Asgari ücretin alım gücü, yüksek enflasyon karşısında hızla değer kaybetmiştir. Temmuz ayında yapılan artışa rağmen, ücretler yüksek enflasyona dayanamamış ve reel asgari ücrette bir önceki yıla göre %15,6 bir gerileme saptanmıştır. (BETAM, 2022).⁴

Ekonomideki genel görünümüne dair yaptığımız kısa hatırlatma; koşulların emekçilerin aleyhine ne denli sert bir şekilde kötüleştiğini ortaya koymaktadır. 2022 yılının genel eylem vakalarının ağırlıklı çoğunluğu, bu şiddetli ekonomik kayba emekçilerin verdiği tepkilerin panoramasıdır.

1) Dünya Bankası. 2023. "Temel Göstergeler – Ekonomik Büyüme ve Enflasyon Oranları". <https://data.worldbank.org>

2) TÜİK. 2023. Yıllık Gayrisafi Yurt İçi Hasıla, 2022. 49742.

3) T. C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. 2023. Asgari Ücret. <http://www.csgeb.gov.tr/asgari-ucuret/>

4) BETAM. 2022. Yüksek Enflasyon Asgari Ücret Artışını Eritti. 259. <https://betam.bahcesehir.edu.tr/2022/08/yuksek-enflasyon-asgari-ucuret-artisini-eritti/>

Genel Eylem Vakalarında Eylem Nedeni

	SAYI	%
1 Mayıs eylemi	111	43
Zamlar/enflasyon	47	18
İşçi sağlığı ve iş güvenliği	33	13
Düşük ücret	28	11
Vergi	13	5
Toplumsal cinsiyete ilişkin	9	4
Çalışanlara yönelik şiddet	7	3
Geçinemiyoruz	7	3
Asgari ücret	5	2
Kalıcı iş ve kadro talebi	5	2

Raporun girişinde değindiğimiz üzere 2022 yılında genel eylem vakalarında bir önceki yıla göre düşüş gözlemlenmiştir. 2021 yılında emekçiler 357 genel eylem örgütlemişlerdi, 2022 yılında ise 257 eylem vakası tespit edilmiştir. 2022’de genel eylem vakasında bir önceki yıla göre %28’lik bir düşüş dikkat çekmektedir. Bu düşüşteki en belirgin etmen, konfederasyon ve mücadeleci sendikaların Türkiye’deki emek mücadelesinin belli özel günler ve yıldönümleri için gerçekleştirdikleri “1 Mayıs”, “Toplumsal cinsiyet”, “vergi” ve “15-16 Haziran”, “Asgari ücret” yüksek enflasyonu hedef alan “Geçinemiyoruz” vb. eylemlerin gerek işyerleri gerekse kamusal alandaki örgütlenmesi ve mobilizasyonundaki düşüştür.

1 Mayıslar genel vaka toplamının önemli ve ağırlıklı bir parçasıdır. 257 vakanın 111’ini 1 Mayıs eylemleri ve 1 Mayıs’a çağrı niteliğindeki eylemler oluşturur. Yukarıda değindiğimiz üzere yüksek enflasyon ve buna bağlı gelirdeki ciddi düşüş, genel eylem vakalarının bir diğer merkezi gündemi olmuştur. “Zamlar ve enflasyon”, “Düşük ücret”, “Vergi”, “Geçinemiyoruz” ve “Asgari ücret” nedeniyle gerçekleştirilen eylemler yüksek enflasyona karşı örgütlenen kamusal tepkiler olarak daha geniş bir çatı altında değerlendirilebilir. 257 vakanın 100’ü ekono-

mik gerekçelerle örgütlenmiş ve %39’luk gibi önemli bir paya sahiptir.

Düşük ücret nedeniyle örgütlenen 28 vakada dikkat çeken detay ise emeklilerin, enflasyon sebebiyle düşen emekli aylıklarının artırılması için eylemler örgütlemesidir. Ayrıca, Petrol-İş’in işyerlerinde zam ve enflasyona karşı örgütlediği eylemler de bu yılın göze çarpan önemli hareketlilikleridir.

İşçi sağlığı ve iş cinayetleri, 2022 yılında öne çıkan bir diğer eylem nedeni olmuştur. 2022 Ekim ayında Bartın-Amasra’da TTK’ya ait madende patlama meydana gelmiş ve 42 işçi bu kazada can vermiştir. Konfederasyonlar, sendikalar ve sivil toplum kuruluşları iş cinayetinde katledilen madencileri anmak, sorumlulardan hesap sormak için ülke çapında eylemler düzenlemişlerdir.

2022’de, genel eylem vaka sayısında bir önceki yıla göre bir düşüş olmasına rağmen, eylem katılımcı sayısında belirgin bir artış yaşanmıştır. 2021’de 357 genel eylem vakasına 41 bin eylemcinin katıldığını tespit etmiştik. 2022’de ise 257 genel eylem vakasına katılım ciddi bir yükselişle 53 bine sıçramıştır. 2021 yılına göre 2022’deki eylemci artışı 1 Mayıs’ın düşük katılımı ve parçalı işyeri eylemlerinden ziyade; birçok ilde geniş katılımli mitinglerle kutlanmasıyla ilgilidir.

Genel Eylem Vakalarında Eylem Türleri

	SAYI	%
Basın açıklaması	171	67
Miting	49	19
İşyerinde basit eylem	25	10
Yürüyüş	9	4
Bildiri dağıtma	6	2

İşyeri temelli eylem vakalarında da gözlemlendiği üzere, basın açıklaması genel eylem vakalarında da en baskın eylem türüdür. Önceki yıla göre basın açıklamasının eylem türleri genel dağılımındaki payı değişmiş, %79'dan %67'e inmiştir. Mitinglerin payında ise ciddi bir artış söz konusudur. 2021'de %2 olan mitinglerin payı 2022'de %19'a çıkmıştır. Yukarıda da değindiğimiz üzere 1 Mayıs kutlamaları ve ek olarak Geçinemiyoruz talebiyle örgütlenen bir dizi miting bu artışın başlıca sebebidir. Üçüncü sıradaki işyerindeki basit eylem vakalarının 17'si 1 Mayıs için Birleşik-Metal İş ve Petrol-İş'in örgütlü olduğu fabrikalarda düzenlediği 1 Mayıs eylemleridir. 8 vaka ise Petrol-İş'in yetkili olduğu işyerlerinde zam ve yüksek enflasyona karşı örgütlenen tepki eylemleridir.

Genel Eylem Vakalarında İllere Göre Dağılım

	SAYI	%		SAYI	%
İstanbul	62	24	Bursa	10	4
İzmir	49	19	Samsun	10	4
Ankara	31	12	Diyarbakır	9	4
Kocaeli	28	11	Balıkesir	8	3
Antalya	15	6	Muğla	8	3
Adana	13	5	Hatay	7	3
Mersin	13	5			

Genel eylem vakalarının düzenlendiği illere dağılımındaki başı çeken dört büyükşehrin sıralaması işyeri vakaları ile birebir aynıdır. Ekonomik faaliyetin yoğunlaştığı, sanayi havzalarının, OSB'lerin çevrelediği, ülke nüfusunun ve elbette emekçilerin ağırlıklı yoğunluğunun yer aldığı büyük kentler (İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Antalya, Adana) genel eylem vakalarındaki il dağılımının %77'sini oluşturmaktadır. Neredeyse 4 genel eylemden 3'ü bu şehirlerde düzenlenmektedir. Bu illere ek olarak, 2022 yılında Diyarbakır öne çıkmıştır. OHAL koşullarının halen daha izlerinin olduğu kent yaşamında, zam, enflasyon ve OHAL uygulamalarına karşı düzenlenen eylemler sayesinde Diyarbakır dağılımda kendine yer bulmuştur.

Genel Eylem Vakalarında Eylem Mekânı

	SAYI	%
Kent merkezi, meydanı, parkı	174	68
İşyeri önü	38	15
İşyeri içi	29	11
Bakanlık önü	12	5
Sendika önü	3	1
Belediye önü	2	1

Kent merkezi önceki yıllarda olduğu üzere çalışma yaşamına dair taleplerin ortaya konduğu, en sık tercih edilen eylem mekânı olarak dağılımda ayrılmaktadır. 2021'de %42 olan kent merkezinin payı 2022'de %68'e yükselmiştir. 1 Mayıs kutlamaları, enflasyon karşıtı eylemler, Amasra maden kazasına karşı yükselen tepkilerin ana mekânı kent merkezleri olmuştur. İşyeri içi ve önündeki eylemlerin payı 2022'de %26 olarak hesaplanmıştır. 2021'de bu oran %41 idi. Azalıştaki önemli etken 1 Mayıs ve diğer anma, yıldönümü sebebiyle gerçekleşen eylemlerin şehir merkezlerine kaymasıdır.

Genel Eylem Vakalarını Örgütleyen Kurum ve Sendika

	SAYI	%		SAYI	%
DİSK	57	22	DİSK EMEKLİ-SEN	9	4
DİSK GENEL-İŞ	30	12	BİRLEŞİK KAMU-İŞ	8	3
KESK	20	8	DİSK LİMTER-İŞ	5	2
DİSK BMİS	17	7	KESK TUM-BEL-SEN	4	2
TÜRK-İŞ PETROL-İŞ	12	5	KESK SES	4	2
KURUMSUZ	10	4	TUM EMEKLİLER SENDİKASI	4	2
KESK EĞİTİM-SEN	9	4			

Konfederasyonların çağrıcısı ve örgütleyicisi olduğu geniş katılımlı eylemlerde, kurumsallık hanesine sendika yerine konfederasyonlar işlenmektedir. DİSK, birçok ilde öncüsü olduğu enflasyon karşıtı eylemler, 15-16 Haziran anmaları, Amasra'daki iş cinayeti eylemleri sayesinde dağılımda ilk sırada yer almaktadır. Genel-İş'in belediyelerde yükselttiği zam, enflasyon, vergi eylemleri sendikayı önceki yıla göre hareketlendirmiş ve ikinci sıraya taşımıştır. KESK'in enflasyon karşıtı genel eylemlerde öne çıkmaktadır. Ayrıca KESK, OHAL uygulamalarının yarattığı hak kayıplarına dikkat çekmek için eylemler örgütlemiştir. Birleşik-Metal-İş'in eylemleri daha ziyade 1 Mayıs nedeniyle düzenlenmiş ve 2021'e göre dağılımdaki yeri üç basamak gerilemiştir.

Genel Eylem Vakalarını Örgütleyen Sendika - Konfederasyona Göre

Genel eylemlerin birçoğunda farklı sendikalar birlikte eylem yaptıkları için konfederasyonların vaka sayılarının toplamı genel eylem vakası toplamından fazladır. 2021'e göre 2022'de vaka sayıları azalsa dahi konfederasyonların dağılımdaki yerleri değişmemiştir. Bağımsız kategorisi sendika dışı kurum ve halk inisiyatiflerini göstermektedir. Konfederas-

yon dışında yer alan yapılar işçi cinayeti, işçi güvenliği, EYT ve yüksek enflasyona karşı düzenlenen eylemlerin örgütleyicisi olmuşlardır. Birleşik Kamu-İş son yıllarda istikrarlı bir eylemlilik çizgisini korumaktadır. Konfederasyon, 1 Mayıs kutlamaları dışında bütçe, enflasyon karşıtı, işçi cinayeti, iş güvenliği sebepli genel eylem vakaları düzenlemiştir.

Yakın Plan: 2022'nin Öne Çıkan Eylemleri

Ocak-Şubat Fiili Grev Dalgası

2022'nin ilk ayları, ülkenin birçok şehrinde ve işkolunda patlak veren fiili grev ve iş yavaşlatma dalgası ile seneye damgasını vuran, emekçilerin kitlesel bir başkaldırısına sahne oldu. 2015'teki Metal Fırtına'dan sonra, ilk defa bu süreçte ülke gündemine yerleşen, ekonomik faaliyetin kısa süreli de olsa nispeten sekteye uğradığı ve emekçilerin meşru talebinin ülke gündemine yerleştiği sarsıcı ve beklenmedik bir eylem silsilesi ortaya çıktı.

2022'nin Ocak ayı, bir önceki yılın aynı dönemine göre enflasyon artışının hızla yükseldiği bir dönüm noktasıydı. Yüksek enflasyon, reel ücretleri aşındırdı, pandemi çıkışıyla sağlanan görece yüksek büyüme performansı emekçilerin lehine kayda değer bir değişim yaratmadı. Ocak ayında pandemi sonrasında genişleyen hizmet sektörünün taşıyıcı emektarları olan motokuryelerin İstanbul başta olmak üzere birçok ilde başlattıkları eşzamanlı kontakt kapatma eylemlerinden kısmi kazanımlar elde etmesi, grevin fitilini ateşleyen ilk kıvılcım oldu.

2022 yılının Ocak ve Şubat aylarında 111 farklı iş yerinde işçiler tarafından üretim tamamen durdu veya yavaşlatıldı. Basın taraması, sosyal medya incelemesi ve eylemlerde yer alan sendikalardan aldığımız bilgiler doğrultusunda, fiili grevlere yaklaşık 26 bin işçinin katıldığını tespit ettik. Tarihi sayılabilecek bu kalkışmanın gerçekleştiği başlıca işkollarındaki eylem dinamiklerini detaylarıyla hatırlamak yerinde olacaktır.

TAŞIMACILIK: Başta kargo ve motokuryeler olmak üzere taşımacılık işkolundaki işçiler bu dönemde 7 ayrı işyeri ve şehirde (İstanbul, İzmit, Gaziantep, Eskişehir, İzmir, Diyarbakır) eşzamanlı eylemler örgütlenmişlerdir. İşkolundaki eylemlerin tetikleyicisi Trendyol moto-kuryeleridir. 3 gün sonunda tam kazanım sağlamaları diğer firmalardaki işçileri de harekete geçirmiştir. Eylemlerin örgütlenmesinde, DİSK'e bağlı Nakliyat-İş ve motokuryelerin örgütlendiği bağımsız sendika TEHİS ve işçilerin kendi inisiyatifleri öne çıkmıştır. Bu eylemlerde, Trendyol dışında kazanım sağlanamamış veya basın taramasında sonuç bilgilerine ulaşılamamıştır.

TEKSTİL: Resmi adıyla dokuma, hazır giyim ve deri işkolu, toplu iş sözleşmesi kapsamındaki işçi sayısının düşük olduğu, örgütlenmenin cılız kaldığı işkollarından biridir. Haliyle bu sektördeki emekçilerin yüksek enflasyon artışından derinden etkilendiği düşünülebilir. Bu dönemde sırasıyla Gaziantep (28), İstanbul (17) ve Tekirdağ'da (2) 47 ayrı fabrikada tekstil sektöründe çalışan işçiler düşük ücret sebebiyle iş bıraktılar. Eylemler 1 ila 3 gün arasında devam etti. Birtek-Sen, Deriteks ve işçilerin inisiyatifi eylemlerin kurumsal taşıyıcıları olmuşlardır.

Sosyal medya, Deriteks ve Birtek-Sen sendikalarından elde ettiğimiz bilgiye göre 35'inde tam veya kısmi kazanım elde edilmiştir. 12'sinde ise kazanım sağlanamamış veya fiili grevin sonucuna ilişkin bilgiye ulaşılamamıştır.

GEMİ YAPIMI, TAŞIMACILIĞI VE DEPOCULUK: Düşük ücrete karşı gerçekleşen fiili grev eylemlerinde gemi yapımı, liman ve depolar öne çıkan bir diğer işkolu olmuştur. Bu işkolunda 25 farklı işyerinde gerçekleşen eylemlerde İzmir (22) kalkışmanın merkez üssü olmuştur. İstanbul (2)'de Migros depolarındaki taşeron işçilerin bağımsız sendika DGD-Sen'in öncülüğünde sürdürdüğü mücadele ve elde edilen kazanım ülke gündemine yerleşmiştir. Ayrıca, Hak-İş'e bağlı Liman-İş'in Beylikdüzü'ndeki Kumport limanında örgütlediği sendikalaşma mücadelesi işkolunun bir diğer eylemi olmuştur. Artvin'in (1) Hopa limanında ise işçiler ücret zammı ve mesai ödemeleri için üretimi durdurmuşlardır.

İzmir'deki irili ufaklı gemi yapım atölyelerindeki yüzlerce işçi ortalama dokuz gün süreyle iş bırakmış ve Aliğa'daki gemi yapım ve döküm imalat bölgesini sarsan kitlesel bir eylemlilik serisi örgütlemişlerdir. İzmir'deki eylemlilik işçilerin kendi inisiyatifleriyle gerçekleşmiştir. Yaklaşık 2000 işçinin katıldığı, 25 eylem vakasının 5'inde kısmi ya da tam kazanım sağlanmış, geri kalan 20 işyerinde ise kazanım sağlanamamış veya basın, sosyal medya taramasıyla eylemlerin sonuç bilgilerine ulaşılamamıştır.

METAL: 2022'de imalat sektörünün kaldırıcı ve Türkiye'deki eylemlerin ana taşıyıcısı olan metal işkolu hareketlenmiş ve fakat bu dönemdeki eylemliliğe katkısı kısmen mütevazı kalmıştır. Düşük ücret, toplu iş sözleşmesinde anlaşma sağlanamaması, işten atma, sendikalaşma mücadelesi ve sendikanın imzaladığı an-

laşmaya karşı gerçekleşen eylemler, işkolundaki başat eylem nedenleridir. İstanbul, İzmir, Eskişehir, Mersin, İzmir ve Ankara'da yer alan dokuz ayrı fabrikada fiili grev dalgası, iş yavaşlatma eylemleri yaşanmıştır. İki işyerinde Birleşik Metal-İş, Lastik-İş ve Limter-İş mücadele sürecine dahil olmuştur. Yedi işyerinde ise işçiler öz örgütlülüğünü kullanarak eylemleri örgütlemişlerdir. Toplamda 900 işçinin katıldığı dokuz işyerindeki eylemlerin beşi tam veya kısmi kazanımla sonuçlanmıştır.

PETROKİMYA: Bu işkolunda yaklaşık 700 işçi, Gaziantep (5) ve İzmir (2)'de toplamda 7 farklı işyerinde kendi inisiyatifleriyle fiili grev örgütlemişlerdir. İşçilerin ortak talebi ücret zammıdır. Ortalama 1,5 gün süren iş durdurma eylemlerinde, 3 fabrikada işçiler kısmi kazanım elde etmişlerdir. Geri kalan 4 işyerindeki kazanım durumuna dair bilgi yoktur ya da eylemlerden sonuç alınamamıştır.

ENERJİ VE MADEN: Bu iki işkolunda toplamda 3 farklı işyerinde iş durdurma eylemleri gerçekleşmiştir. Eskişehir'de Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş. işçileri iş durdurmuş ve ücret zammı talep etmişlerdir. Sirt'te yaklaşık 40 maden işçisi kendi inisiyatifleriyle ücret artışı talebiyle iş durdurmuşlardır. Bu iki farklı işyerinde yapılan eylemler sonuç vermemiştir. Sivas'ta Çiftay Madencilik'te 600 işçinin kendi iradeleriyle ücret artışı talebiyle örgütledikleri ve üç gün boyunca devam eden ve sonucunda görkemli bir kazanım elde edilen grev ise; bu dönemde ülke gündeminde öne çıkan bir direniş olmuştur.

Farplas

Gebze'de bulunan Farplas otomotiv fabrikası, yaklaşık 50 yıldır otomotiv yan sanayiinde üretim yapan köklü bir firma. Farplas'ın Gebze'deki dört fabrikasında toplam 2300 işçi çalışıyor. Farplas yıllar içerisinde çeşitli sendikaların örgütlenme çalışması yaptığı fakat hiçbirinin başarılı olamadığı bir işyeri olarak biliniyor. Örgütlenmeyi engellemek adına, işçiler çok sayıda taşeron şirket üzerinden metal, petrokimya, gemi yapımı ve deniz taşımacılığı gibi farklı iş kollarına bölünmüş durumda. Farplas'ın bu geçmişi sebebiyle 2022'nin ilk aylarında gerçekleşen örgütlenme ve direniş süreci hem Gebze'de hem de ülke çapında büyük yankı uyandırdı.

İşçiler bir süredir fabrikadaki çalışma koşullarına ve düşük ücretlere karşı DİSK'e bağlı Birleşik Metal-İş sendikasında örgütleniyorlardı. Farplas'taki taşeron şirketlerden bazıları petrokimya ve gemi yapımı işkolunda yer aldıkları için DİSK'e bağlı Limter-İş ve Lastik-İş de Birleşik Metal-İş'in öncülüğünde bu alt şirketlerde örgütlenmeye başladı. 19 Ocak'ta işçiler açıklanan düşük zam oranına itiraz ederek dört fabrikada iş durdurdu. Bir günlük fiili grev karşısında patron taleplerini yerine getirmek için işçilerden bir hafta süre istedi. İş durdurma eylemi sırasında sendikal örgütlenme de hız kazandı. 24 Ocak'ta Birleşik Metal-İş, Farplas'taki sekiz alt şirketten beşinde çoğunluğun sağlandığını ve bakanlığa yetki başvurusunda bulunduğunu açıkladı. İşveren, sendikanın yetkisini düşürmek adına taşeron şirketleri kapatarak işçileri başka şirketlere geçirdi ve işçilere Birleşik Metal'den istifade ederek Türk Metal'e üye olmaları için baskı yapıldı.

25 Ocak'ta ise 150 işçi tazminatsız bir şekilde Kod 49 ve Kod 29 maddelerinden işten atıldı. 30 Ocak'ta Farplas işçileri, sendikaya üye oldukları için işten atılan işçilerin işbaşı yapmaları ve sendikalı olarak çalışma haklarının tanınması talebiyle kendilerini fabrikaya kapattı. İşçilerin işgal eylemi sürerken, fabrikanın çevresi polis ablukasına alındı. İşçilerin bir kısmı polis müdahalesine karşı üretim alanından fabrikanın çatısına çıktı. Sabaha doğru kolluk güçleri fabrikaya girdi ve çatıdaki işçiler polis şiddetiyle gözaltına alındı. Fabrika önünde işçilere destek için gelenler de dahil olmak üzere yaklaşık 200 kişi gözaltına alındı. Gözaltı sayısının da ötesinde polisin grevci işçilere çok sert bir müdahale ettiği gözlemlendi.

İşgal eyleminin polis şiddetiyle bastırılmasından sonra işçiler 2 Şubat'ta fabrika önünde direnişe başladılar. Nisan ayına kadar devam eden direniş süreci boyunca işçiler işverenle ilişkili çeşitli mekanlarda, Farplas'ın üretim yaptığı firmaların önünde eylemler düzenledi. Kadın işçilerin ön planda olduğu direnişe çeşitli kadın grupları dayanışma ziyaretlerinde bulundu. DİSK Genel Merkezi 8 Mart'ı Farplas işçisi kadınlarla birlikte kutladı. Farplas direnişi her ne kadar kazanımla sonuçlanmamış olsa da 2022 yılının ilk aylarında gerçekleşen grev dalgasının fitilini ateşleyen eylemlerden biri olması açısından önemli bir yere sahiptir. Kadınların iş durdurma ve işyeri işgali gibi militan eylemliliklere öncülük ettiği bir direniş olarak da son dönemin önemli kadın işçi direnişleri arasında yerini aldı.

Acarsoy Tekstil

SENDİKALAŞMA

Bursa Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan Acarsoy Tekstil fabrikasında çoğunluğu kadın olan işçiler fabrikadaki kötü çalışma koşullarına, kadınlara yönelik mobbing ve tacize karşı Hak İş'e bağlı Öz İplik-İş sendikasında örgütlendiler. 25 Mart'ta sendika üyesi bir kadın işçi düşük performans bahanesiyle işten atıldı ve kapı önünde direnişe başladı. 12 Nisan'da ise işyerinde sendikal örgütlenme yapan 3 kadın işçi daha işten atıldı. Dört kadının fabrika önündeki direnişi yaklaşık 6 ay sürdü.

Direnış boyunca feminist gruplar ve yerel kadın örgütleri direnişe birçok kez dayanışma ziyaretinde bulundu. Yoksulluğa Feminist İsyân isimli feminist oluşum bir dayanışma kampanyası örgütledi, bu kampanya kapsamında fabrikanın üretim yaptığı tekstil devi Inditex'in etik kuruluna mail atıldı, fabrikanın üretim yaptığı mağazalara gidilerek giysilerin üzerine etiketler asarak kadın işçilere

yaşatılanlar teşhir edildi ve sosyal medyada gündemleştirildi.

Yapılan bu geniş kapsamlı kampanyanın da etkisiyle işveren sendikaya bir anlaşma teklif etti. İşyerinde bir sendika odası kurulmasını ve sendikanın açıktan örgütlenme faaliyeti yürütmesini kabul etti, ancak işten atılan işçileri işe geri almayı kabul etmedi. Direnişteki kadın işçiler işe geri dönmemeye, normal ve sendikal tazminatlarını alıp ayrılmaya rıza gösterdi. Bunun üzerine sendika fabrika içinde açık faaliyet yürüttü ve kısa bir süre içinde işyerinde çoğunluğu sağlayıp yetkiyi aldı. Şubat 2023'te ise fabrikada toplu sözleşme imzalandı. Kadın işçilerin direnişi sayesinde Acarsoy bulunduğu organize sanayi bölgesindeki çok az sendikal işyerinden biri haline geldi. Acarsoy direnişi, geçmişteki Novamed grevini hatırlatan ve feminist hareketin kadın işçi direnişleri ile kurduğu dayanışmanın somut bir örneği oldu.

Pulver Kimya

Gebze Organize Sanayi bölgesinde bulunan Pulver Kimya ve aynı üretim tesisi içindeki alt şirketleri Conta Elastik, Elastron Kimya, Riva Toz Boya ile Pulver Kimya'nın taşeron şirketi olan Subaşı Sosyal Hizmetler'de çalışan işçiler, kötü çalışma koşulları ve düşük ücretlere karşı Petrol-İş sendikasında örgütlendiler. Ağustos ayında sendika ilk olarak Conta Elastik'te çoğunluğu sağladı ve bakanlığa yetki başvurusunda bulundu. Bunun üzerine işveren 3 Ağustos'ta sendika üyesi üç işçiyi Kod-17 ile işten çıkardı.

İşten çıkarılan işçiler fabrika önünde direniş başlattı. Direnişin on dördüncü günü olan 17 Ağustos'ta Pulver Kimya'ya bağlı Elastron firmasından da bir işçi daha işten atıldı. Fabrikadaki işçiler bu saldırıya üç saat süresince üretimi durdurarak cevap verdi. İşçi

temsilcileriyle toplantı yapan patron, işçilerin sendika hakkına saygı duyacağını belirterek bundan sonra işçileri işten atmayacağına söz verdi.

İşten atılan işçilerin direnişi devam ederken Petrol-İş Pulver Kimya'ya bağlı beş işyerinde çoğunluğu sağlayarak yetki belgesi elde etti. Sendika aralık ayında, işverenle bir görüşme yaptı ve TİS taslağını sundu. Pulver Kimya işçilerinin 161 gün süren direnişi Ocak ayında zaferle sonuçlandı. İşveren, işten çıkarılan işçilerin işe iadesini, Petrol-İş'in yetkisine yaptığı itirazını geri çekmeyi ve toplu sözleşme görüşmelerine başlamayı kabul etti. Haziran 2023'te ise TİS imzalandı. İşçiler, kararlı mücadeleleri sonucunda kazandıkları bu zaferi fabrika önünde meşaleler yakarak kutladı.

Bekaert

Bekaert firmasının İzmit'teki fabrikasında Birleşik Metal-İş sendikası, Kartepe fabrikasında ise Öz Çelik-İş sendikası örgütlü. Bekaert'a bağlı iki işyerinde de Kasım ayının sonunda gerçekleşen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamayınca işçiler grev kararı aldı. İşçiler 13 Aralık'ta greve çıkacaklardı. 12 Aralık'ta ise Resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kararı ile Kocaeli'deki Bekaert işçilerinin grevi "milli güvenliği bozucu nitelikte" olduğu iddiasıyla yasaklandı. Bu yasakla AKP döneminde yasaklanan grev sayısı 18'i, grevi yasaklanan işçi sayısı ise 195 bini buldu.

Yasak kararını tanımadıklarını ifade eden Birleşik Metal-İş üyesi işçiler fabrikada "Bu işyerinde grev var" pankartı açarak grevi başlattı. Öz Çelik-İş'in örgütlü olduğu fabrikada ise grev başlatılmadı, fakat grev ya-

sağı üretimi yavaşlatma gibi eylemlerle protesto edildi. 22 Aralık'ta Öz Çelik-İş sendikası ile işveren anlaştı ve toplu iş sözleşmesi imzalandı. İşveren bu sözleşmenin aynısını Birleşik Metal sendikasına da teklif etti. Birleşik Metal üyesi işçiler bu teklifi kabul etmedi ve greve devam kararı aldı.

Grev yasağını tanımayan Birleşik Metal üyesi işçilerin grevi 30 Aralık'ta kazanımla sonuçlandı. Ücretlere ilk altı aylık dönem için yüzde 85 oranında zam alındı. Diğer altı aylık dönemlerde ise enflasyon artışı 2 puan şeklinde zam uygulanacağı bağlandı. Sosyal haklarda ise ilk yıl için yüzde 100 oranında artış elde edildi. Bekaert işvereni grev nedeniyle ücretlerde bir kesinti yapılmayacağı da açıkladı. Birleşik Metal zafer sonrası yaptığı açıklamada "Bekaert grevi sonrası artık grev yasakları tarihin çöp sepetine atılmıştır" dedi.

Sağlık Çalışanları Eylemleri

Covid-19 pandemisiyle birlikte sağlık çalışanlarının çalışma koşulları kötüleşmeye başlamıştır. Giderek uzayan mesailer, pandemi dönemindeki işçi sağlığını tehdit eden olağanüstü durumun genelleşmesi, performans baskısının artışı, aile hekimlerine, asistanlara uygulanan ayrımcılık ve AKP'li yıllarda kalıcı hale gelen sağlık çalışanlarına şiddetin artarak devam etmesi sağlık emekçilerinin yoğun olarak maruz kaldığı kötüleşen çalışma koşullarının başlıca nedenleri arasındadır. Ayrıca, sağlık kurumlarındaki emekçiler arasında ücret eşitsizliği, ek ödeme-göstergelerdeki yasal mevzuatın yetersizliği, yüksek enflasyonla birlikte maaşlardaki düşüş, sağlık işkolundaki çalışanların pandemi ve sonrasında tepkisini biriktiren ücret ve sosyal haklara ilişkin önemli sorunlardır (TTB, 2023).¹

Yukarıda değindiğimiz sağlıktaki yakıcı sorunlar kümesi, emekçileri hareketlendirmiş ve 2020 sonrasındaki dönemde eylemlerin belirgin olarak artmasını sağlamış ve eylem dağılımında işkolunu ilk üç sıraya taşımıştır. 2022 yılında, sağlık işkolundaki eylemlilik yüksek seyrini korumuştur.

Yaklaşık 29 bin sağlık çalışanı, 57 farklı sağlık kurumunda (işyerinde) yapılan farklı türde eylemlerle ülkenin gündemine yerleşmişlerdir. Bu eylemler, yıl

içerisinde belli gündemlere ve gelişmelere karşı örgütlenen işyeri temelli vakalardır. Doktor ve sağlık çalışanlarının darp edilmesi ve öldürülmesine karşı hastanelerde örgütlenen eylemler 2022'de öne çıkan sağlıkçı eylemleri olmuştur. Ayrıca maaşlardaki düşüş, ek gösterge ödemelerinin yapılmaması ve kapsayıcı taban maaş talebi, 15-16 Haziran'da "Beyaz G(ö)rev" adı altında yapılan kitlesel fiili grevleri tetiklemiştir. Sağlık emekçilerinin grevi Sağlık Bakanlığını harekete geçirmiş ve Beyaz Reform adı altında kısmi düzenlemeler yapılarak, ücretlerde geçici de olsa iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir.

Ağustos ayında yürürlüğe giren "Beyaz Reform"un yetersizliği, sağlık emekçilerinin ve kurumların tepkisini çekmiş ve takip eden aylarda, bir dizi farklı eylemi tetiklemiştir. Beyaz Reform kısmi iyileştirmeler sağlıyor olsa da aile hekimleri, üniversite ve bakanlık hastaneleri, asistanlar ve sağlık personeli arasında ödeme eşitsizliği ve ücret ayrımcılığına yol açmıştır (TTB, 2022).² Düzenlemenin etkisini gösterdiği takip eden Ekim-Aralık 2022 döneminde sağlık çalışanları eşitsizliklerin giderilmesi, bileşenlerin taban maaş uygulamasıyla eşitlenmeleri ve özlük haklarında kapsayıcı iyileştirmelerin yapılması için iş bırakma, basın açıklamaları ve mitingler düzenlemişlerdir.

1) Türk Tabipleri Birliği. 2023. Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Çalışma Raporu 2022-2023. https://www.ttb.org.tr/c_rapor/2022-2023/cr_2022-2023.pdf

2) Türk Tabipleri Birliği. 2022. Teşvik Sistemi ve Ek Randevu; Sağıkta Daha Fazla Şiddet, Daha Fazla Malpraktis, Daha Nitelsiz Sağık Hizmeti Demektir. <https://www.ttb.org.tr/245yjc6>

İş Yeri Temelli Eylemlerin Gerçekleştiği İş Yerleri Listesi

Aşağıdaki listede yer alan bazı işyeri isimlerine yönelik çok sayıda işyeri temelli eylem yapılmıştır. Örneğin Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı gibi işyerleri bunlardan ilk akla gelenlerdir.

1. 1. Hava Bakım Fabrika Müdürlüğü (Hava İkmal)
2. 3Teks
3. A101
4. Aba Demir Çelik
5. Abaloğlu Lezita
6. Acarsoy Tekstil
7. Acıbadem Hastanesi İnşaatı
8. Ada Tersanesi
9. Adalet Bakanlığı
10. Adalı (Gisan Tersanesi)
11. Adana Seyhan Belediyesi
12. Adapak Ambalaj
13. Adeka İlaç
14. Aemec Mekanik
15. Ağaç Aş
16. Ahmet Aslansoy Tekstil
17. Akça Gemi (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
18. Akdeniz Üniversitesi Hastanesi
19. Akkuyu Nükleer Santral Taşeronu
20. Aksa
21. Aliağa Gemi (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
22. Alperler Çorap
23. Alphindi
24. Alpin Çorap
25. Alpin Kimya
26. Alucon Yapı
27. Anadolu Gemi Söküm (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
28. Angora Halı
29. Ankara Etlik Şehir Hastanesi şantiyesi
30. Antalya Kepez Devlet Hastanesi
31. Aras Kargo
32. Arçelik Bulaşık Makinesi Fabrikası
33. Arfesan
34. Arıkbey Tekstil
35. Arpek (Gebze)
36. Artemis Halı
37. Aryıldız
38. As Plastik
39. AS Teknoloji (Finans Merkezi taşeronu)
40. ASAT (Antalya Su ve Atıksu İdaresi)
41. Asen Alüminyum
42. Assa Abloy
43. Asya Nakış
44. Asya Residence inşaatı
45. Ataşehir Belediyesi
46. Atışkan Alçı
47. Atlantik Halı
48. Atlas Denim
49. Aushra-Sağlam Çorap
50. Avcılar Belediyesi
51. Avşar Gemi (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
52. Aydın İnşaat (Akkuyu Nükleer Santral)
53. AYM Mekanik
54. Bade Halı
55. Bade İplik
56. Bahçeşehir Koleji
57. Bakırköy Belediyesi
58. Baksan A.Ş.
59. Barka Atık Yönetim (Beşiktaş Belediyesi Taşeronu)
60. Barutçu Tekstil
61. Başkent Elektrik
62. Batı Isıl İşlem
63. Batman kalıpcı ustaları
64. Bayrampaşa Sebze Meyve Hali
65. BBC
66. Bekaert
67. Beks Çorap
68. Bel Karper
69. Berke Plastik
70. Berr Çorap
71. Beşler Un
72. Betonstar
73. Beykoz Belediyesi
74. Bilgi Üniversitesi
75. Birey Özel Öğretim Kurumu
76. Biyogaz
77. BMS Gemi (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
78. Bölünmez Grup Maden Ocağı
79. BorBel Personel Aş (Bornova Belediyesi)
80. Bormatek
81. Bossan Halı
82. Boyar Kimya

83. British American Tobacco (BAT)
84. Burger King (Samsun)
85. Bursa Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
86. Bursan
87. Çağdaş Çorap
88. Çakır İnşaat
89. Çanakkale 18 Mart Üniversite Araştırma Hastanesi
90. Çankaya Belediyesi
91. Çankaya Belediyesi (Çanpaş Aş)
92. Çankaya Toplum Sağlığı Merkezi
93. Cargo Plus
94. Carrefoursa
95. Çaykur
96. ÇBN Çorap
97. Çelik Çorap
98. Çelikler Holding (Afşin Elbistan Linyitleri)
99. Çemsan Metal
100. Cengiz Makina
101. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
102. Ceva Lojistik (Amazon)
103. Çibel Aş (Çiğli Belediyesi taşeronu)
104. Çibel Aş (Çiğli Belediyesi taşeronu)
105. Çiftay AŞ (Erzurum)
106. Çiftay Madencilik (Sivas)
107. Çiğli Belediyesi
108. Çimsetaş
109. Comital
110. Corazon Ambalaj
111. Çorlu Belediyesi
112. Çorum inşaat işçileri
113. Dap Yapı (Çekmeköy Orman Köy inşaatı)
114. Darında Çorap
115. Darıca Farabi Eğitim ve Araştırma Hastanesi
116. Demisaş Döküm Emaye Mamulleri Sanayi A.Ş.
117. Demtaş (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
118. Dicle Üniversitesi Hastanesi
119. Digitürk
120. Dilek Çorap
121. DİSKİ (Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi)
122. Distile İçki (Efe Rakı)
123. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi
124. Diyarbakır Çocuk Hastalıkları Hastanesi
125. Diyarbakır inşaat işçileri
126. DNZ plastik
127. Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi
128. Dorian Çorap
129. Dört El Gemi (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
130. Durkar Halı
131. Durkar İplik
132. DYO Boya
133. Ece Seramik
134. ECS Elektrik
135. EDS Enjeksiyon Döküm
136. Ege Çelik
137. Ege Çelik (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
138. Ege Gemi (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
139. Ekomed Maske
140. Elba Bant
141. Elimsan
142. Elimsan
143. Elyaf İplik
144. Emersan Elektrik (Medipol hastanesi taşeronu)
145. Emlak Konut & Gür Yapı
146. Enerya Enerji
147. Er Prefabrik
148. Erdal Çorap
149. Ergsan Döküm
150. Ersay Gemi (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
151. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi
152. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
153. Eskişehir Tepebaşı Belediyesi
154. ESPARK (Eskişehir Büyükşehir Belediyesi)
155. Eşrefpaşa Hastanesi
156. Estram
157. ESTRAM (Eskişehir Büyükşehir Belediyesi-Tramvay)
158. ETF Tekstil
159. ETİS Lojistik
160. Eurest Service (Koç Üniversitesi taşeronu)
161. Euroserve AŞ (Philip Morris)
162. Euroserve Aş. (Koç Üniversitesi Hastanesi taşeronu)
163. Farplas
164. FHM Mühendislik

165. Finans Merkezi şantiyesi
166. Fındıklı Belediyesi
167. Fırat Üniversitesi Hastanesi
168. Flomak
169. Gates
170. Gaziantep Spor Kulübü
171. Gaziemir Belediyesi
172. Gebze kamyon ve tır şoförleri
173. Genar Gentes Yapı (Akkuyu Nükleer santrali taşeronu)
174. Gençlik ve Spor Bakanlığı
175. Gestaş (Çardak İskelesi)
176. Getir
177. Grand Halı
178. Güler Sentetik Çuval
179. Gür İplik
180. Gür Yapı
181. Gürteks
182. Güven Boya
183. Güven İplik
184. Habaş Demir Çelik
185. Hacettepe Tıp Fakültesi Hastanesi
186. Hacettepe Üniversitesi
187. Hakmar Marketleri
188. Has Çuval
189. Haskan İplik
190. Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi
191. Hepsijet
192. Hicri Ercili
193. Hidromek
194. Howon
195. Hugo Boss
196. Hyundai Assan Otomotiv
197. İBB Enerji AŞ
198. İbni Sina Hastanesi
199. İletişim İş
200. İmece Plastik A.Ş
201. İntens (Akkuyu Nükleer Santrali inşaatında taşeron)
202. İpek Mekik Halı
203. Işıksan (Aliğa Gemi Söküm Bölgesi)
204. İşper AŞ.
205. İstanbul Büyükşehir Belediyesi
206. Isuzu (Anadolu Isuzu)
207. İZBB
208. İzdeniz (İzmir Büyükşehir Belediyesi)
209. İzelman AŞ
210. İzenerji
211. İzmir Bayraklı Belediyesi
212. İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi taşeronu
213. İzmir Belediyesi Evde Bakım İşçileri (Ozan Grup)
214. İzmir Büyükşehir Belediyesi Gençlik Spor Kulübü
215. İzmir Gemi (Aliğa Gemi Söküm Bölgesi)
216. İzmir Karşıyaka Belediyesi (Kent AŞ.,Personel AŞ)
217. JW Marriott Otel
218. Kadıköy Belediyesi
219. Kalyon İnşaat (İstanbul Havalimanı)
220. Kangal Termik Santrali
221. Kaplanlar Ayakkabı
222. Karbel AŞ (İzmir Karabağlar Belediyesi)
223. Karbomet Madencilik
224. Karhan Gümrük (Marport)
225. Karınca Lojistik
226. Karpen Alüminyum
227. Kars Kafkas Üniversite Hastanesi
228. Kartal Belediyesi
229. Kartal Halı
230. Kartonsan
231. Katip Çelebi Üniversite Hastanesi
232. Kaver Mühendislik (İzmir Şehir Hastanesi taşeronu)
233. Kayı İnşaat- 2022 dalgası
234. Kevser Halı
235. Kiazom Grup (Finans merkezi taşeronu)
236. Kılıçlar (Aliğa Gemi Söküm Bölgesi)
237. Kıraç Metal
238. Kızılay
239. Klüh Temizlik (LC Waikiki)
240. KMK Isıtma (Finans Merkezi inşaatı taşeronu)
241. Kocaeli Belediyesi İSAŞ
242. Koton Depo
243. Krom Evye
244. Kumluca Belediyesi
245. Kursan Gemi (Aliğa Gemi Söküm Bölgesi)

246. Kuzenler Boru
247. Kuzey Star Tersanesi
248. Leyal Gemi (Aliğa Gemi Söküm Bölgesi)
249. Lila Kağıt
250. Mahall Bomonti şantiyesi
251. Maltepe Belediyesi
252. Manisa Merkezefendi Hastanesi
253. Mas-Daf
254. Mata Otomotiv
255. Mataş - Maltepe Belediyesi İştiraki
256. MCP Seramik
257. Mehmetçik Vakfı Benzin İstasyonları
258. Melike Tekstil
259. Memfa Tekstil
260. Merbel AŞ (İzmir Konak Belediyesi)
261. Mercedes Benz Otomotiv Ticaret ve Hizmetler A.Ş.
262. Mersin nakliyat işçileri
263. Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi
264. Meta Su (Menemen Belediyesi)
265. Metaş (Aliğa Gemi Söküm Bölgesi)
266. Mikropor
267. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
268. Modül Çelik
269. Mondalez Kent Gıda
270. MTM Matbaa
271. Murat Ticaret Kablo Sanayi
272. Mustafakemalpaşa Belediyesi
273. Mutlu Akü
274. NBG Çorap
275. Nersoy Tekstil
276. Neşe Plastik
277. Neşe Plastik
278. Nişantaşı Üniversitesi
279. Nisshin Seifun Makarna
280. Novares
281. Oba Makarna
282. ODTÜ
283. Öge Gemi (Aliğa Gemi Söküm Bölgesi)
284. Okan Koleji
285. Ondokuz Mayıs Üniversitesi
286. Önlem OSGB
287. Oppo
288. Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş. (OEDAŞ)
289. Öz Kaplan Halı
290. Özel Beyoğlu Fen Bilimleri Öğretim Kurumu
291. Özel Yiğit Okulları
292. Özel Yüce Okulları
293. Özgörkey Otomotiv Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
294. Özkaralar BFC
295. Özsüt
296. Öztaş Çorap
297. Park Holding Hopa Liman İşletmesi
298. Pas South
299. Paşabahçe
300. Pendik Belediyesi
301. Penta
302. Pilenpak Ambalaj
303. Piya Meşrubat
304. Polibak
305. Polyak Eynez Enerji Üretim Madencilik San. Ve Tic. A.Ş.
306. Polygon Yapı
307. Portakal Plastik
308. Prem Çorap
309. Pressan
310. Profil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
311. Prysman
312. PTT
313. Pulver (Conta Elastik)
314. Rad Çuval
315. Rapro Gates
316. Reis Halı
317. Renta
318. Rifis Makina
319. Rönesans İnşaat
320. Sağlık Bakanlığı
321. Samur Halı
322. Sargun Madencilik (Eczacıbaşı Esan)
323. Sarıyer Belediyesi
324. Sarkuysan
325. Sarper
326. SASA
327. Savcan Tekstil

328. Sayacılar Mersin
329. Scotty
330. Şenoba Tekstil
331. Seranova Seramik
332. Serel Seramik
333. Sevcan Tekstil
334. Sevinçler Sağlık Ürünleri
335. Seyranbağları Huzurevi
336. Shag Rugs Hali
337. Shell Kocaeli Terminali
338. Şimşek Çorap
339. Şimşekler (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
340. Sinbo
341. Şireci Cotton
342. Şireci Tekstil
343. Şişli Belediyesi
344. Sivas Demir Çelik Fabrikası
345. Smart Solar
346. Sök Denizcilik (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
347. Soma Ege Linyitleri İşletmesi
348. Somalı mevsimlik tarım işçileri
349. Soylu (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
350. Standard Profil
351. Stow Metal
352. Sunny Atmaca Bilgisayar
353. Süperpar Otomotiv
354. Sütaş
355. TAB Gıda
356. Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi
357. Tarsus Meyve-Sebze Hali
358. Tayeks
359. Technomix
360. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi
361. Tekno Kauçuk
362. Telateks
363. Telemobil (Finans Merkezi Taşeronu)
364. Tempo Çağrı Merkezi
365. Temsa
366. Temurtaşlar (Aliağa Gemi Söküm Bölgesi)
367. Termokar
368. TESKİ taşeronu
369. Teztrans Lojistik
370. TMK Kataforez Teknik Metal Kaplama
371. TOKİ inşaat işçileri (Elbistan)
372. Torku Termik Santral
373. Totomak
374. Tozal Çorap
375. TPI Composite
376. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi
377. Trendyol Go
378. TTK Amasra
379. Tüpraş Aliağa rafinerisi
380. Turkcell Global
381. Türkmenler Çorap
382. Turkuaz Tekstil
383. Tüter Çorap
384. TÜVTÜRK Urfa
385. Ufuk Üniversitesi Hastanesi
386. Uğur Tekstil
387. Uludağ Elektrik (UEDAŞ)
388. Urfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi
389. Us Group
390. Ussa Sarly (Akkuyu Nükleer Güç Santrali taşeronu)
391. Uyar Madencilik
392. Uzel
393. Vansan
394. Vatan Kablo Metal
395. Vivo V Tech
396. Voestalpine
397. Volder Deri
398. Xiaomi Salcomp
399. Yapı Yapı & Genç Mühendislik (finans merkezi şantiyesi)
400. Yasin Çakır Un Fabrikası
401. Yazaki
402. Yedikule Göğüs Hastalıkları Hastanesi
403. Yemek Sepeti
404. Yeşim Tekstil
405. Yıldız Teknik Üniversitesi
406. Yıldz Yapı
407. Yücel Boru
408. Yurtiçi Kargo
409. Zafer Tekstil

İŞÇİ SINIFI EYLEMLERİ RAPORU 2022

Emek Çalışmaları Topluluğu (EÇT), 2014 yılı Eylül ayında bir grup akademisyen, araştırmacı ve sendika uzmanının koordineli çalışma imkanları üzerine gerçekleştirdiği bir dizi buluşma sonucu doğdu. 2015 senesinden beri düzenli olarak yıllık İşçi Sınıfı Eylemleri Raporları yayınladı. Emek meselesi üzerine çalışan akademisyen ve araştırmacıların katıldığı çeşitli toplantılar ve atölyeler düzenledi. 2018 ve 2019 yıllarında iki sendika okulu programı örgütledi. Emek çalışmaları kaynakçaları hazırladı.

Emek
Çalışmaları
Topluluğu

